

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 6(672) KAINA 15 ct.

MONTREAL, 1960 m VASARIO-FEBRUARIS 3 d.

PRICE 15 ct XX METAI

Politinių įvykių savaitė

PENKIOS KONFERENCIJOS SPRENDŽIA SVARBIUS
KLAUSIMUS

Alžyro sukilėliai turės paklus ti prezidentui de Gaule. —

Dag pas Franką. — Kairala pas Nehru. —

Lodge pas Chruščiovą. — Mikojanas pas Fidel Kastro. —

gyvename labai didelio skubėjimo, lenktynių ir jaudinimosi laikus. Visi skuba. Tikslai klausimas, kur skuba? Į taiką, karą, gerbūvį, sunaikinimą? Ar gal sukurti tokias sąlygas, kad ir be didelių kitokių varžytynių paaiškėtų, jog kas nors žmonijoje pirmą kartą ir todėl jam reikia nusileisti ir sutikti su likimu?

Šia prasme būdingos yra JAV IR SSSR LENKTYNĖS,

ir šaltajame kare, ir koegzistencijoje, ir mokslinėse srityse. Rusija atsiuntė Amerikos pašonėn jau antrą balistinę raketą, kuri, suprantama, gali tokiu būdu atnešti ir atominį sprogmenį, o šios dabar jau išpučiamos į pabaisas. Jos to kio ir yra. Tikslai žmonės daro tai Rusija, kurios žmonės užvesti daugiausia ir garsiausia rėkti apie taiką? Taigi: Maskva šūkiauja apie taiką, bet atsiėjusi ruošiasi karui.

MASKVA ATSAKĖ KONTROLES

ir nori, kad kas nors naiviai tikėtų jos žodžiu, kurio ji niekada nelaiko... Ant jo ir klumpa taikos kalbos ir propaganda. Nemažą prancūzų susijaudinimą sukėlė Alžyro prancūzų kaimo pajuto, kad vietiniai žmonės linksta priimti de Gaulle planą. Apie 2000 jų dar užsibarikadavę Alžyro mieste; kiti jau sutiko pildyti prezidento įsakymus.

ALŽYRAS BUS LAISVAS, ir priešininkams tos laisvės iš to jų priešinimosi bus tikrai blogiau.

De Gaulle, reikia pabrėžti, labai protingai ir sąžiningai, kaip žmogus ir kaip valstybės vyras veda politiką. Tai vertas pagarbos politikas, kokių reikia pasitaiko.

Alžyro prancūzai kolonistai sukilėliai juo aklesni, jeigu jie nemato, kad Afrikos tautos kovoja už laisvę ir kad jos tikslą pasieks.

PENKIOSE KONFERENCIJOSE SPRENDŽIAMIE AFRIKOS LAISVĖS KLAUSIMAI:

Londone Kenijos, Briuselyje Kongo, Paryžiuje Sudano ir Sanegalijos (apjungiamų į Mali), Tunise koloninio nusikratymo, kurioje kaip tikslai mini mas ir Alžyro laisvės klausimas, ir Tenžere — ekonominio apsiųjungimo bei darbininkų profsąjunginių, kurių tikslas visą Afriką apjungti į vieną są-

jungą. Afrikos tautos bus laisvos, nes gi laisvę priklauso visoms tautoms ir visų jų yra teisė. Ir Lietuvių tauta turi būti ir bus laisva, nusikračiusi naujųjų feodalinų laikų kolo nializmą.

KITOS ŽINIOS

— Prancūzija ruošiasi tuščiausiose Sacharos vietose daryti atominis bandymus, prieš ką afrikiečiai protestuoja.

— Pas Nehru lankėsi premjeras Kairala. Abu jie sutarė bendrus tikslus.

— Indonezija pasirašė su Kinijos komunistais sutartį, kuria leidžiama 2,5 mil. kiniečių prekiauti Indonezijoje, jeigu jie priims Indonezijos pilietybę.

— Vasario 22 d. Eisenhoweris vyks į Pietų Ameriką.

— JAV santykiai su Kuba eina geryn, kai JAV prezidentas pareiškė, kad JAV nenori jų gadinti.

— 30 rusų inžinierių studijuoją Vašingtono statybą.

— JAV derybos su SSSR dėl karo skolų nutūkio, nes rusai ta proga reikalauja naujų paskolų ir prekybos.

— Rusai dar turi už 2,5 milijardų dol. Amerikos prekių.

— Belgų Kongo birželio 15 likusių po karo.

— d. rinks seimą, o 30 d. bus paskelbta nepriklausomybė.

— Rytų Vokietija, norėdama gauti pažeisimą apsirūpinti atominiais ginklais, Vakarų Vokietijai pasiūntė reikiamumus, kurių ji negali išpildyti.

— Maskva atsakė nutraukti atominis bandymus. Amerikai siūlo bent riboti.

— Iš Lietuvos į JAV atvyko darbininko A. Trečioko vaikai, kuriuos išleido po to, kai mirė jų motina ir jie liko be globos. Jie — 16 m. Nijole ir 11 m. Edmundas.

• Šių metų pradžioje sunkiai susirgo Kauno arkovyskupijos valdytojas kan. Dr. J. Stankevičius. Iš sausio 2 ir 3 d. kan. Stankevičius ištiko smarkus kraujapilvius. Ligonis išvežtas gydytis į Kauno klinikas.

• Lietuvoje širdies priepuoliu mirė kun. Rašimas.

• Bonnos įstaigos atidengė, kad kai kurie antisemitiniai gaivalai, pastaruoju metu pasireiškę Vokietijoje ir kitur, turėjo ryšius su komunistinėmis ir sovietinėmis įstaigomis.

Pasaulio lietuvių sostinėje

RAŠO EDVARDAS ŠULAITIS
JŲ SVAJONĖS IŠSIPILDĖ

Paulius Leonas šimtainei rašytojų grupei, susirinkusiai Čikagos Midway aerodrome sausio 28 d. pareiškė, jog taip gerai jis niekad nėra jautėsis, kaip sulaukęs vaikų Reginos (20 metų) ir Tomo (18 metų) po bemaž 16 metų užtrukusio nesimatymo.

Dideliam Northwest oro linijos lėktuvui pasiekus žemę, aerodrome buvo jaudinantis momentas. Retas kuris nors įvykis čia sutraukdavo tiek spaudos žmonių, kiek šis.

Sekė apie pusvalandį užtrukęs pasikalbėjimas su spaudos žmonėmis aerodrome.

Iš aerodromo naujai atvykusių, su tėvais, giminėmis bei spaudos atstovais nuskubėjo į Leonų namus, kur kelios valandos vėl buvo pašvęstos filmavimui, fotografavimui, ren-giant reportažus televizijos stotims bei spaudai.

Artimieji bei spaudos žmonės tada buvo pakviesti vaizui, kurios užsitiesė iki vėlyvos nakties. Jaunieji Leonai gavo daug sveikinimo telegramų bei dovanų.

Simpatiškos išvaizdos Regina buvo tik 4 metų, o jos brolis Tomas 2 metų amžiaus, kada jų tėvai pasitraukė į Vakarų. Tėvai tada galvojo, kad jų pasitraukimas nebus ilgas, ta-

čiau išėjo priešingai jų galvojimui ir net beveik 16 metų reikėjo laukti susitikimo. Leonų vaikai gyveno pas senelę Veroniką Čičelienę, 80 mylių atstumu į šiaurę nuo Vilniaus.

• Iš Lenkijos pas Čikagoje gyvenantį tėvą atvyko Milda Meišytė. Ji gimė Giedraičiuose, Vilniaus krašte ir maža būdama — 1945 metais pateko į Lenkiją.

• Inž. V. Šiūpas, kuris šiuo metu eina inžinieriaus pareigas Liberijoje, Afrikoje, jau baigia dviejų metų sutartį ir šį pavasarį grįš Čikagon.

• Lietuvių Studentų S-gos ruošiamas tradicinis Initium Se mestri, šokių vakaras įvyks vasario 6 d. Dariaus - Girėno salėje.

• LB Čikagos apygardos apylinkių atstovų suvažiavimas yra kviečiamas vasario 7 d. Jau nimo namuose. Į jį atvyksta ir JAV LB Centro valdybos pirm. St. Barzdukas iš Clevelando.

• LSK Neris ir LFK Lituanicos rengiamas bendras šokių vakaras bus Lietuvių Auditorijoje vasario 13 d.

• Jonas Tumosa ir žmona Sofija ir dukra Janytė iš Toronto buvo atvykę į jo gerų draugų Leonų vaikų susitikimo iškilmes Čikagoje.

TORONTO

LIETUVIŲ DIENA TORONTE

Apylinkės Valdyba savo posėdyje nutarė septynią Kanados Lietuvių Dieną ruošti Toronte rugsėjo 3—5 dienomis. Ta pačia proga bus suruošta sporto šventė.

Taigi didelė darbų našta Kanados — J. A. V. lietuvių krinta naujai išrinktai Apylinkės Valdybai.

MAŽOSIOS LIETUVOS VEIKĖJS A. LYMANTAS

dokumentuotoje pusantros valandos užtrukusioje paskaitoje apie Mažąją Lietuvą ir Klaipėdos kraštą nuodugnai apibūdino nuo seniausių laikų iki šių dienų. Klausytojuose sukelė didelį susidomėjimą.

Po paskaitos įvyko Mažosios

mirė arba žuvo katastrofose. Iždininkas architektas V. Zūbas pranešė, kad kuopos kasoje yra 220.52 dol. pinigų, o centrui persiųsta arti 4 tūkstančių. Revizijos Komisijos var-du p. Skaisgiris pranešė, kad revizija rado, kad viskas veda ma pagal organizacijos tvarkos nurodymus ir revizija konstatavo atskaitomybės ve-dimo gerą tvarką ir rado knygas tvarkoje.

Plačiau sustota ties kuopos dešimtmečio minėjimo ruošimu. Nariai tuo reikalu pareiškė įvairių nuomonių ir samprotavimų. Nusistatyta dešimtmečio minėjimas ruošti, jeigu bus galima — balandžio 30 d. Nu-matoma vakariene su pobūviu ir organizacijos prezidento pranešimu. Minėjimui ruošti išrinkta komisija: J. Šeidy, J. Šiaučiuolis ir p. Skaisgiris.

Platokai kalbėta apie narių dalyvavimą metiniame susirinkime, kada yra būtina rinkti naują valdybą. Pasisakyta, kad bent kartą metuose nariai būtinai turi dalyvauti susirinkime.

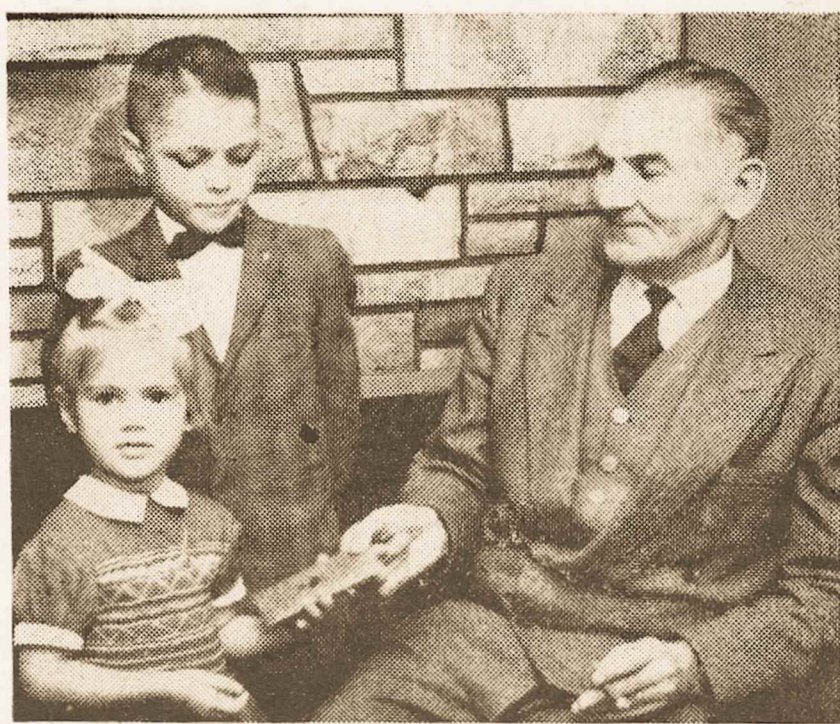
Už naudojimąsi susirinkimams patalpomis nutarta parapijai sumokėti 25 dol. Valdyba palikta senoji.

• Dail. Račkus meno darbų paroda pratešama dar vienai savaitė, iki vasario 6 dienos. Paroda vyksta 1504 Sherbrooke West. Įėjimas laisvas. Lietuviai patariamai savo tautiečių dailininko parodą aplankyti. Montrealio spaudoje apie mūsų dailininką plačiai rašo.

• Jungtinė moterų organizacija, jungianti 7 tautas, vasario 6 d., šeštadienį, 3415 Simpson (kampas Sherbrooke W) ruošia M. Lamb paskaitą - arbatėlę, į kurią kviečia lietuvaites, ypač, kad jos atsivestų daugiau kitataučių. Pradžią 3 val. po pietų.

KAUKIŲ BALIUS,

ruoštas Šaulių organizacijos, susilaukė gana daug publikos, deja, be kaukių, arba, kaip vakaro vedėjas p. Vaza-linskas sakė, „nenušimamų

Montrealio Lietuvių Banką „Litas“ užkariauja jaunimas. Nuotraukoje Banko vedėjas Domas Jurkus išeina iš banko knygutes 500-jam nariui Rasai Lukoševičiūtei ir 501-jam nariui Vytautui Šemogui. Vasario mėn. 7 d., 12 val. 30 min. Aušros Vartų salėje įvyksta „Lito“ metinis susirinkimas - banketas. Visi nariai, ir svečiai kviečiami dalyvauti. (Plačiau žiūrėkite paskut. pusl.). Nuotrauka F. Satrončiko.

MAŠINŲ FONDO VAJUS

„N. L.“ Mašinų Fondo vaju-
tėsiamas. Dideliu dėkingumu
minime sekančius vajuos daly-
vius ir lietuviškosios spaudos
židinio remėjus:

Tautietis, kuris neskelbia

pavardės\$10.00

Noriu ir aš prisidėti prie N. L. Mašinų Fondo vajuos, bet
mano pavardės neskelbkite, —
pareiškė jis iduodamas 10 do-
lerių čekį.

Grigas Jonas,

St. Catharines, Ont. ...4.00

NL prenumeratorius J. Gri-
gas siųsdamas 1960 metų pre-
numeratą, NL Mašinų Fondui
atsiuntė 4 dol. auką.

Visiems vajuos dalyviams
nuoširdžiai dėkojame ir prašo
me atsiliepti daugiau tautiečių.
Spaudos Bendrovės „Neprik-
lausoma Lietuva“ Valdyba.

Naujienos iš pasaulio sostinės

KREMLIUS LAUKIA LAISVŲJŲ SAVIZUDYBĖS

Nedavertinta meilė laisvei
Pasirašius Korejos karo pa-
liaubas, 1953 sausio 23 d., per
22,000 kinų ir korejiečių karo
belaisvių atsisakė grįžti į ko-
munistinę šiaurės Koreją ar į
raudonąją Kiniją. Tautinė Ki-
nija ir laisvoji Koreja sausio
23 paskelbė Azijos Laisvės
Dieną. Šiame to dienos pro-
ga Pavergtųjų Seimas išieido
atsiūkumą į Azijos tautų an-
tikomunistinę lygą ir sausio 22
turėjo bendrą posėdį su tauti-
nės Kinijos ir laisvosios Kiri-
jos ambasadoriais.

Pavergtųjų Seimo atsišauki-
mas iškėlė sovietų pavergtų
Azijos ir Europos tautų soli-
darumą kovoje dėl laisvės ir
priminė, kad demokratijos, ko-
voje su sovietiniu totalizmu li-
gi šiol nedavertinama komunis-
ti pavergtų tautų meilė lais-
vei. Dėl to laisvėje esančių pa-
vergtų tautų atstovų uždavi-
nys atidaryti laisvajam pasau-
liui akis ir parodyti teisingą ke-

liai demokratijos laimėjimą ir
tikrą taiką — kelią dinamiš-
kos politikos vienybėje su pa-
vergtois tautomis.

Pavergtųjų Seimo posėdyje
tautinės Kinijos ambasadorius
Dr. Tsang pabrėžė, kad, nors
kova dėl laisvės primiausia pri-
klauso patiems laisvę atimtie-
siems, pavergtųjų vergija yra
sykiu ir laisvųjų laisvę grės-
mė. Jis taip pat paneigė taria-
tikomunistinę lygą ir sausio 22
Kinijos interesų kryžiaivimąsi
ir iš to galimą tų dviejų tota-
lizmų susikirtimą. Nei dabar
ty, nei artimesnėj ateity to-
kiam susikirtimui nesą pagrinda.

Laisvosios Korejos ambas-
dorus B. C. Limb paryškino
sovietų siekiamos Rytų-Vaka-
rų vadinamos koegzistencijos
tikrąją prasmę. Per tą koegzist-
tenciją Kremlius siekia, kad
laisvasis pasaulis pasidarytų
pats savo laisvės duobkasy.

**NEW YORKE SAUSIO 23 D. POSĖDŽIAVO PRAPLĖS
TAS VLIKO PREZIDIUMAS**

Pirm. dr. A. Trimakas pada-
rė bendrą apžvalgą o V. Sidzi-
kaskas, plačiai apvažinėjęs
Europą, supažindino ir tenyšk-
tėmis nuotaukomis. Visur daug
sentimentų pavergtiesiems,
bet niekur net drąsesnio žo-
džio.

Buvo aptartas laikurių Vli-
ko įstaigų pertvarkymas ir Vli-
ko narių aktyvus reikškimasis
vasario 16 d. minėjime.

— Gen. kons. J. Budrio 70
metų minėjimo komitetas, mi-
nėjimui praėjus, priėmė apys-
kaitą ir likutį apie 150 dol., nu-
tarė paskirti — pusę Balfui ir
pusę Vasario 16 d. gimnazijai.

— Skautų Tėvų Komitetas
suruošė vakarą - koncertą. Me-

kaukių". Baliui grojo orkest-
ras, vyko šokiai, veikė buifetas
ir loterija ir buvo neblogo nuo-
taika.

Pasikalbėjimuose buvo kelia-
ma ir tokių minčių: ar nebūtų
gera apsiųjungti trims organi-
zacijoms — savanoriams, šau-
liams ir karo veteranams — į
vieną organizaciją o gal fede-
raciją, nes jų tikslas yra vie-
nas ir tas pat, o susiskaldymo
būtų mažiau.

Kor.

MONTREALIS

SIŪLO LIETUVIAMS PIRKTI NAMUS

Lietuviams yra pasiūlyti
pirkti baigiami statyti miesto
centre namai, kurie turi dvi sa-
les. Kiekviena jų talpno po 600
asmenų. Prie salių yra erdvūs
barai, virtuvės, tarnybos kam-
bariai, apačioje — didelė ru-
binė, iš oro atskiras restora-
nas. Apatinė salė jau išnuomo-
ta už 950 dol. mėnesiui. Viršū-
tinė salė puošni ir su choralais.
Moderni ventilacija. Lengvos
pirkimo sąlygos. Išsigyti or-
ganišius namus, lietuviai turėtų
savo namus. Ta prasme ir pa-
darytas pasiūlymas. Namai ga-
lėtų būti išgyti šerų pagrinda
du, kaip ir Hamiltono bei To-

**123 SLA KUOPA MONTRE
ALYJ MINĖS
DEŠIMTMETĮ**

Sekmadienį įvyko 123-čios
SLA kuopos metinis susirinki-
mas, kuriame dalyvavo apie
20 narių, kai kuopa dabar turi
65 suaugusius ir 11 mažame-
čių narių, viso — 76 narius.
Ši kuopa, kaip pranešė organi-
zatorius Mykolas Juodviršis,
jau yra įregistravusi per šimtą
narių, kurių tiek ir galėtų būti,
bet arti 30 narių išsikėlė į JA-
V ir kitas Kanados vietas, III

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Authorized as

second class mail, Post Office Department, Ottawa

LEIDZIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

DOnic 6-6220

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada.

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50		America & S. America	\$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00	Other Countries	\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct (su prenumerata arba sm. pašto ž.).

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Vasario 16 minint

PRANEŠA VISIEMS TF-DO SKYRIAMS, IGALIOTI NIAMS, O KUR JŲ NĖRA. APYL. VALDYBOMS, BEI VISIEMS LIETUVIAMS KANADOJE.

Artinasi visiems lietuviams brangi, per amžius nepamiršta ma istorinė 1918 metų Vasario 16 diena, kada nežiūrint žiaurios kaizerinės Vokietijos okupacijos Lietuvoje, saujelė patriotų pasirašė Lietuvos Nepriklausomybę atstatinti aktą ir paskelbė jį visam pasauliui.

Bet neilgai džiaugėmės laisve ir nepriklausomybe. 1940-1944 m. Lietuvą užtvino viską naikinaš raudonas maras iš rytų ir nuo tada prasidėjo žiauriausia Lietuvių Tautą naikinti okupacija. Tūkstančiai žmonių viską palikę, bėgo nuo okupacijos į Vakarų, o šimtus tūkstančių Tėvynėje pasilikusių okupantas vežė į Sibirą katrogos darbams, badui ir išnaikinimui.

Kiekvienais metais lietuvių, gyveną laisvame pasauly, skaitlingai dalyvauja Vasario 16 minėjime ir ta proga aukoja Lietuvos laisvino reikalams.

Tautos Fondas prašo, kad visi sose Apylinkėse Kanadoje būtų iškilmingai paminėta Vasario 16 šventė, kad kiekvienas lietuvis pasistengtų ateiti į minėjimą ir vieną kartą į metus paaukotų Tautos Fondui.

Visi TF-do Igaliotiniai, o kur jų nėra, Apylinkės Valdybos, tvarkingai renka aukas prie įėjimo į minėjimą, kur ant paruoštų staliukų turėtų būti aukų lapai, liet. pasai ir pakviatavimo ženkleliai. Kiekvienas aukotojas į aukų lapą įrašo savo pavardę ir paaukotą sumą,

už kurią jis gauna tai pačią sumą pakvitavimo ženklą klajavimui ir turimą pasą, o jo neturį, gauna pirmo eilės savo auką pasą ir ženklus.

Lešos už pasus ir ženklus eina TF-dui, o aukotojas, padamas pasą su kasmet ikljuotais ženklais, žinos, kokią sumą jis kasmet yra paaukęs Lietuvos laisvino reikalams. Nuo vasario 16 d. iki balandžio 16 d. visoje Kanadoje vykdomas TF-do vėjus, kuomet aukų rinkėjai su sąrašais jų apylinkėje gyvenančių lietuvių ir su aukų lapais, rinks aukas ir platins pasus su ženklais, atsilankant į kiekvieno lietuvių namus, ypatingai pas tuos, kurie negalėjo dalyvauti Vasario 16 minėjime ir TF-dui dar neaukavo.

TF-do lėšos yra skiriamos išlaikyti monitoringą radio rėmimo iš Lietuvos kasdien rinkti, Eltos žinių biuleteniui 4-m kalbom leisti (jis siunčia nėjamas viso pasaulio spaudai, kuri informuojama apie dabartinę padėtį Lietuvoje) ir taip pat išlaiko 3 radio vėlandėles žinioms į Lietuvą transliuoti. Jų viena Madrido stotis, kita Romos ir trečia Vatikano. Mūsų broliai ir sesės anapus geležinės sienos su dideliu sau pavojumi, vis tik slapčiomis klausia lietuviško tiesos žodžio, kuris stiprina jų dvasią ir palaiko viltį į šviesos ateitį.

TF-do Atstovybė Kanadoje.

ŠVENTĖ NIAGAROS PUSIASALYJE.

Mūsų spaudoje rašoma, susirinkimuose, privačiuose pasikalbėjimuose daug kalbama dėl mūsų minėjimų, kurie ne vienam atrodė „vis tikrie patys“ — trafaletinio pobūdžio. Tautiečiai, iš anksto žinodami, kad minėjimas nesiskris nei savo forma, nei turiniu nuo kitų, apleidžia jį, pasiteisindami labai lengvai: užimtas esu, negaliu. Tačiau tikrumoje, jis „pasikrapotė“ apie namus, ar ba sekmadienio vakarą praleidžia prie televizijos aparato.

Negausi Niagaros pusiasalio L. B-nė nutarė įsikišti naują formą minėjimams, skirtingų nuo ankstyvesnių. Tiesa, tas surišta yra su didesniu išlaidomis, tačiau joks lietuvis negalės pasakyti, kad „žinau iš anksto, kas minėjime bus rodoma ir kalbama“, kadangi Niagaros pusiasalio, artimųjų JAV apylinkių tautiečiai, Toronto ir Hamiltono gyventojai, turės progos pamatyti ir naujus rėmus idėta minejimą, patant B.Sruogosveikalą „Milžino paunksmė“. Iš anksto galima pasakyti, kad tai Montrealio L. Dramos Teatro vienas stipresnių pastatymų, vertas dar dėmesio ir jį mačiusiems.

Paprastai, po dramos spektaklio, simfoninio koncerto, žmogus išeina iš salės, gyvenamas girdėtai ar matytai iš pūdziais, nenorėdamas sudrumsiti pakilusios nuotaikos, kitom žemiškom linksmybėm,

Gal ir negerai Wellando ir St. Catharines lietuvių daro, rengdami po spektaklio pasilinksminimą, tačiau jiems tas yra ne išvengiamas, nes reikia padengti susidariusias išlaidas. Iš kitos vėl pusės, susimetus didesniais būriais prie staliukų, atsi rada graži proga nuomonių skirtumų išlyginimams, komentarams matyto veikalo, Jogailos, Švitrigailos, Vytauto vaidmenų išnagrinėjimams. Savaimė aišku, vienam mūsų Didysis kunigaikštis paliks lyg nepasiekiamas simbolis mūsų didybės, kitas vėl reikalaus, kad veiksmas daugumoje vyktų Vilniuje ar Trakuose, o ne šalto lietuviams Krokuvoje, kurioje visuomet vykdavo lenkų „mashinacijos“ mūsų žaunos ir valstybės atžvilgiu. Taigi, žiūrovui, ir po spektaklio palikus keletą valandų ir bus sveikas dalykas veikalo ir jo įsminimo išsiaiškinimui.

Maža pastaba montrealiečiams. Brangieji, nepadarykite tos pačios klaidos, kokia buvo padaryta Hamiltone: prieš uždangos pakėlimą, būtinai vienas aktorių turi nušviesti tuometinę Lietuvos istoriją. Tas išeis į naudą ir vaitorijoms ir žiūrovams, kurių dalis, ypač už Lietuvos sienų, gimęs mūsų atžalynas, geriau suprastų veikalo turinį. Nors trumpu žodžiu, vertėtų suminėti ir patį autorių B. Sruogą. O gal savo trumpame žo

Lietuviai veikia visur

Anglijoje

MINISTERIO BALUČIO MINĖJIMAS

Londono lietuvių parodė nuosirdų prisirišimą prie Min. B. K. Balučio, gausiai susirinkdami erdvioje Sporto ir Soc. Klubo saleje. Tos dienos vakaras buvo skirtas P. Ministerio 80-ties metų sukakčiai paminėti ir Jubiliatui pagerbti.

Girliandomis ir gėlėmis jau kiai papuoštoje salėje iškilmes atidarė DBLS pirmininkas P. Nenortas, išreikšdamas gerb. Jubiliatui visų Londono lietuvių organizacijų padėką už jo nenuilstamą darbą Lietuvai ir perduodamas Jam sveikinimą D. Britanijos lietuvių vardu.

Po agr. J. Lūžos paskaitos, kalbėjo Jubilato artimiausias bendradarbis Pasiuntinys Patarėjas P. Balickas. Lietuvos diplomatinės tarnybos užsienyje vardu jis perdavė sveikinimus, gautus iš kitų valstybių sostinių, ir palinkėjo Jubiliatui ilgiausią metų.

Vakaro minėję dalyje so listas Černius padainavo Dzūkijos, iš kur yra kilęs P. Ministeris, liaudies dainų. Londono lietuvių choras padainavo meilėtingų dainų ir baigė programą sugiedodamas gerb. Jubiliatui Ilgiausių Metų.

Australijoje.

STEIGIAMA LITUANISTI KOS BIBLIOTEKA

ALB Kr. V-ba patvirtino Kultūros Tarybos nutarimą Sydnejuje steigti lituanistinę biblioteką.

Bibliotekos pradžia sudaro iki šiol Krašto Valdybos žinioj buvusios „Mūsų Pasto gės“ recenzavimui bei paminėjimui prisiųstos lituanistika liečiaučios knygos. Lituanistinė biblioteka yra Kultūros Tarybos žinioj.

„DAINOS“ CHORO PASIRODYMAI

Sydnejaus „Dainos“ choras, vad. K. Kavaliausko, populiarėja ne tik lietuvių, bet ir kita tautėjų tarpe. Jau ne kartą jis yra dainavęs australų ar kitų tautybių auditorijose, gruodžio 13 d. koncertavo Australijos karinės vadovybės pakviestas, Morebank Ginklų mokyklos mokytojų. Sydnejaus gimnazijos (Grammar School) vadovybė taip pat pasikvietė „Dainos“ chorą padainuoti jos mokytojų ir mokinių 1960 m. balandžio mėn. tą dieną rengiamoj kultūrinėje popietėje.

LIETUVAITĖS BALETE

Iš Melburno atvyko Barovansko baleto studija į Sydneją. Jo garsioje trupėje dalyvauja ir dvi žinomos lietuvių tės balerinos — Regina Ploksytė ir Ramona Rataitė. Reiki na baleto studijav ir šoko Anglijoje. Ramona paskutiniu metu jos programose. Melburne jai teko susitikti su gastoliucjančiais sovietų šokėjais, kurių

dyje, ialeitų tai atlikti KV pirmininkas Stp. Kęsgaila? Nesu sitrukdutų laikas, nes juk pats veiklas pakankamai yra ilgas.

O visiems svečiams, iš anksto patariama laikytis punktualumo, nes Montrealio Dramos Teatras, spektaklį pradės minutės punktualumu. Labai gražu, kad dalyvauja ir vaikai, bet vis dėlto juos reikia tvarkyti ir tuo auklėti: neleistijems triukšmingai bėgioti, pratinėti prie tvarkos ir ramaus užsilakymo. Tada bus nauda jiems ir suaugusiems, netrukdyti sekti spektakli.

Baigiant, reikia pasveikinti Wellando ir St. Catharines L. B-nių žingsnį, vykdanant naują formą Vasario 16 minėjimą, palinkint joms sėkmės. Esame tikri, kad Merriton m. salė vasario 20 d. bus užpldyta, kadangi Nepriklausomybės šventės minėjimas yra didžiausia mūsų tautos šventė. K. B.

tarpe viena iš administratorių buvo lietuvių moteris.

SAVAITGALIO MOKYKLA

Bankstowno savaitgalio mokyklos mokslo metų užabigimo proga Bankstowno Liet. Namuose „Dainavoje“ surengė vaikučiams Kalėdų eglutę.

ADELAIDĖS LIETUVIŲ CHORAS

Lituania, vad. Šimkaus, sol. G. Vasiliauskienė ir tautinių šokių grupė, buvo nuvykę į Pietų Australijos miestą Kadina specialiam koncertui, kurį vietos visuomenei suorganizavo Pietų Australijoje gerai žinoma Kadinės Meno grupė, kuri parūpino du autobusus, kurie į Kadina nuvežė ir atgal parvežė 70 adelaidskių. Tokiu būdu Kadinės miesto gyventojai dviem valandom buvo sujungti su lietuviška daina ir lietuvių tautiniais šokiais. Visas koncertas buvo išklaustas labai susikauptas.

Po koncerto įvykusiose vakarėse Kadinės meno grupės pirmininkas p. Hore šitaip išsireiškė:

— Aš pats augau su daina, įvairiuose choruose dalyvavau nuo 15 metų amžiaus. Jūsų choro dainos dar labiau padidino mano meilę dainai. Jūsų Ponia Vaskas buvo puiki (wonderfull), o jūsų tautiniai šokiai lyg savotiška egzotika. Nauji, originalūs, nematyti. Argentinoje.

GRAZUS TAUTŲ VAKARAS

„Liberation Europea“ lietuvių salėje, Buenos Aires, Moterų Sekcija, vadovaujama mok. E. Diminskienės, suruošė gražią pavasario šventę, kurioje pasirodė keturios tautos su savo tradiciniais šokiais. Visų pirmą pasirodė lietuvių grupė, sušokdama „Lenciūgel“ ir „Jonkelį“.

TOBULINASI DAINUOTI

I Romą grįžo Janina Liusti kaitė testis toliau dainavimo mokslo. Taip pat tobulinti savo balsą atvažiavo iš Australijos Albina Ukevičiūtė. Romoje dar mokosi dainavimo amerikietė iš Los Angeles, lietuvių V. Gruzdzio žmona, bet ji lietuvių gyvenime tuo tarpu ne dalyvauja. Romiečiai lietuvių gailisi, kad nebegrįžo baigti mokslo St. Baranaukas - Baras.

PASAULIO LIETUVIŲ ARCHYVAS REIKALINGAS GREITOS PAGALBOS

1946 m. Vokietijoje pradėjau rinkti istorinę medžiagą. Pradžioje dirbau savo iniciatyva, paskiau Istorinės Medžiagos Rinkimo Komisijos vardu. Surinktąją medžiagą siunčiau į Sv. Kazimiero Seserų Viniūolyną saugojimui. Persikėlęs iš Vokietijos į Čikagą, pradėjau tvarkyti surinktąją medžiagą ir rinkti iš viso pasaulio lietuvių. Patalpomis aprūpino minėtas vienuolynas, ne mokamai duodamas didelį kambarį, dalį inventoriaus ir aprūpindamas šviesa ir šiluma.

Nuo 1948 m. šią veiklą rėmė VLIKas, iš ALTo jo reikalams skiriamų pinigų. Taip susidarė trys laikytojai — ramsčiai, reikalingi Archyvo veiklai. Iš taiga įsigijo pasitikėjimą ir smarkiu tempu augo. Taip suisdarė archyvinės, bibliografinės ir muziejinės medžiagos lo bynas, kuris nebeteleja 33 spintose. Turimos medžiagos panaudojimas nuolat kyla.

Neilgai Archyvo laikytojai taip darniai dirbo. VLIKo V T su 1955 metais pinigine paramą nutraukė. 1956 ir 1957 metais parėmė JAV LB Centro valdyba, 1958 m. — JAV LB Kultūros Fondas, o 1959 m. jau niekas nebesėlpė. Nors vienas ramstis išvarto, tačiau Archyvas vistikė veikė. Bet šių metų pradžioje Vienuolyno Generalinė Viršininkė prane

Ką rašo kiti

Brooklino „Darbininkas“ apie Brooklyn „Vienybę“.

KAS IR AKLAM TURĖTŲ BŪTI AIŠKU

Vienybėje sausio 1 redakto riu J. Tysliava rašo apie ne santaiką tarp „Lietuvos ir Amerikos lietuvių tautininkų“. Ji prasidėjusi nuo 1951, kai atvyko daugiau „jaunųjų veikėjų“. Esą V. Rastenis, o taip pat dr. J. Paplėnas pasisakė prieš A. Olio liniją Tautinėje Sąjungoje ir Alte. Išrinkus Tautinės Sąjungos pirmininku dr. E. Bartkų prasidėjusios „intrigos“. Esą „jaunieji veikėjai“ tą „Olio sukurtą Tautinę Sąjungą verčia savo įrankiu, tiksliau sakant, vieno laikraščio (Dirvos. D. Red.) užnugarium“. J. Tysliava, kuris nemokėjęs nario mokesčio, New Yorko skyriaus buvęs išbrauktas, ir centro valdyba toki išbraukimą patvirtinusi, o Dirva apie tai paskelbusi.

J. Tysliava, negalėdamas Tautinės Sąjungos paversti „užnugarium“ laikraščio, kurį jis redaguoja, sausio 1 paskelbė, kad jam „tuo tarpu nepakliui“ su Tautine Sąjunga, kurioje „nebeliko vietos žmoniško kumo jausmui“. Paskelbė, kad jis sukūrė savo sąjungą.

Taigi „dabar jau ir aklam turėtų būti aišku, kodėl mes pereitų metų rudenį įsteigėme Amerikos Lietuvių Vienybę“.

Kai Nepriklausomoje Lietuvoje jos redaktorius J. Kardelis pereitą vasarą buvo parašęs, kad Tysliava su Meškaus ku sumanę pasidaryti „iš jau esamų dviejų tautininkų grupių sau palankią trečią“, ir klausė „ar bus trečioji tauti

ninkų partija?“, tai J. Tysliava rugpjūčio 21 Vienybėje airiai atkrito: „Keičiasi laikai ir Kardelis. Redaguodamas Lietuvos Žinias, Jonas melsdavosi, kad tautininkų „partija“ suskiltų... Bet dabar jis, išibridęs į šventą Lauryno upę, Jono Kriškų tytojo balsu mus gaudena: „bendras visų pageidavimas, kad tautininkai pasihktų kaip esą...“

Be reikalo Kardelis nemiega. Trečiosios tautininkų partijos nėra ir negali būti jau vien dėl to, kad dar nėra pirmųjų dviejų tautininkų partijų.

Taip rašė pernai rugpjūčio 21. Pusmečiui praėjus, pasirodė, kad Lietuvos Žinių redaktorius J. Kardelis „maldos“ buvo išklaustytos — tautininkai suskaldyti“.

Nei Kardelis meldėsi, kad tautininkai suskiltų, nei džiaugiasi, kad jie suskilę; ne kuo turi pasidžiaugti ir J. Tysliava, kurdamas trečiąją tautininkų partiją. Kardelis mano, kad geriausia būtų, jeigu lietuvių daugiau įsijektų vienybės, humanizmo ir demokratijos pagrindais; bent rastų suitarimą, kas yra būtina kultūringiems žmonėms. Gyvenimas iškelia naujų problemų, sta to naujų reikalavimų, kurių sąmoningos tautos žmonės neturi teisės ignoruoti. Naujų problemų, naujų sąlygų aki vaizdoje ypač reikia galvoti apie jungiamąsi, bet ne skaldymąsi. Iš imo ir ardymosi nieko gera laukti negalima.

VADOVĖLIŲ REIKALU

Besibaigiant 1959 metams Čikagos A. Lituanistinė Mokykla, Marijai ir Antanui Rudziam finansavus, išleido Juozo Masilionio Lietuvių Literatūros III dalį, taikytą VI-tai gimnazijos klasei, o JAV Kultūros Fondas, Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos moterims parėmus, Sofijos Jonynienės vadovėlį V-tam pradžios mokyklos skyriui „Lietuvos Laukai“. Abi knygos kietuose viršeliuose, pirmoji 410, antra 220 puslapių, labai švariai išleistos, pirmą spausdino Morikūnas, antrą Vijeikis, kainos nepažymėtos, bet pirmoji pardavinėjama po 5, antra po 3 dolerius. Abi knygos turiniu ir technika pralenkia ne vien iki šiol užsieny leistus vadovėlius, bet ir N. Lietuvoj. Abu leidėjai numatė šiais metais išleisti dar po 3 vadovėlius. Skaičiuojama, kad pirmos knygos leidybą finansavus mecenatams, antros spausdinimą bus galima apmokėti iš parduotų pirmos knygos egzempliorių, trečios iš antros ir tt.

JAV, Kanadoj, gal dar Anglijoje ir Australijoje, jei bus tik kamai sutvarkytas jų platinimas, vaikai besimokantieji lituanistinėse mokyklose, jas pirkę. Gal dar nupirks vienas kitas? Še man, kad Archyvo užima mų patalpų prireikė vienuolyno reikalams ir kad Archyvas turės išsikraustyti. Tuo pranešimu išvarto ir kitas ramstis. Likęs vienas, be piniginių paramos ir be patalpų, nesirūpau be visų pagalbos išspręsti susidariusią situaciją. Šią Archyvo būklę viešai pranešau visam pasaulio lietuviams ir prašau greitos pagalbos padėti surasti kitas patalpas ir pini gais paremti, kad galėčiau pasamdyti žmogų suregistruoti mui užsilikusios medžiagos, paruošimui pervežti, apmokėti mui perkraustymo ir nupirkti mui penketo spintų. Ši istai ga yra visų lietuvių nuosavybė, tad kiekvieną prašau pagal bėti kas kuo gali. Laukiu greit tos pagalbos. Adresas: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 2601 West Marquette Rd., Chicago 29, Ill., U. S. A.

Vincentas Liulevičius.

tas tėvas ir atitrūkęs nuo lietuvių viškų kolonijų, neturįs galimybų savo vaikų leisti į lituanistines mokyklas. Bet kas nu pirks besimokantiems Vasario 16 Vokietijoje, Seleziečių Italijoje gimnazijų mokiniams, lietuviškų vargų mokyklų vaikams Vokietijoje, Lenkijoje (jei ten būtų įsileista), Prancūzijoje, Pietų Amerikos valstybėse, Belgijoje ir visur kitur?

Yra tikros žinios, kad Sibire tremtiniai, kęsdami badą ir šaltį, auginą daug tvirtesnius lietuvių vaikus, negu mes čia JAV ir Kanadoj materialinėse gėrybėse paskendę. Aplamai, kuo geriau materialiai, tuo menkliau lietuvių bei mums susipratusiems tautinėje dvasioje ir turintiems materialinių išteklių yra būtina moraliai paremti vargus skurstančius mūsų tautiečių vaikus. Dėl pirmojo vadovėlio galėtų tarti svarų žodį pp. Rudžiai, Tėvai Jėzuitai, Čikagos bendruomenės apygardos vadyba, o dėl antrojo JAV Bendruomenės Centro Valdyba, nes ji finansškai remia Kultūros Fondą ir gydytojų pagelbinis moterų vienetas.

BALF-as turėtų šiame reikale patarpininkauti, sudarydamas (talkininkaujant kraštų bendruomenės valdyboms) galimą tikslėsnį, lietuviškų vadovėlių reikalingų vaikų sąrašą ir juos persiųsti į užjūrius.

Mano išmanymu, nustatytą knygų kainą gali mokėti JAV ir Kanados tautiečiai, Anglijos ir Australijos, tik faktiškas vadovėlių išleidimo išlaidas, o visur kitur gyvenančių lietuvių vaikai jas privalės gauti ne mokamai. Kitaip kilnus inž. Antano Rudžio ir Ponios, bei gydytojų žmonių pagelbinio vieto tikslas ir didelė materialinė auka, nebus pasiekę savo tikslo. Žmonės, kurie dirba ir tiek daug aukoja lietuvių išlaikyti, reikia ir pagerbti.

Stepas Paulauskas.

— Kenijai jau pažadėta ne priklausomybė.

— Kipro respublikos įformavimo klausimas atidėtas, kol bus išsiaiškinti visi klausimai.

Sunkieji Lietuvos atsikūrimo laikai

IR MYKOLO SLEŽEVIČIAUS JUOSE VAIDMUO
RAŠO VYTAUTAS ŠIRVYDAS

I

Pasiruošimas įvykiams.

Šykščiu trumpumu, veik vi si mūsų laikraščiai paminėjo M. Sleževičiaus 20 m. mirties sukaktį. Prieš penkerius metus vienuolika „naujakurių“ prirašė Čikagos Terros išleis tą 343 p. knygą „Mykolas Sleževičius“, kuriai tuo metu išsamią recenziją teparašė šių žodžių rašytojas — „senakuris“ Amerikos lietuvis („Vienybė“, 1954 m. spalio 15, 22 ir 29 d. d.). Ten sakiau, kad iš visų Lietuvos veikėjų, Sleževičius Amerikos lietuviams mažiausiai pažįstamas. Jo bendra minčių prirašytą knygą pasiškaičius, pasilieka įspūdis, kad jis nebuvo gerai pažįstamas ir Lietuvoje, nes vienuolika žmonių, jį geriau pažinusių, būtų įstengę mums duoti ryškesnį, gyvesnį ir gilesnį asmens ir veiklos nušvietimą, negu davė.

Skaisčiausia garbės pažiba, sakoma, yra — priešų pagyrimas. Gali būti ir — bendra minčių tyla. Lietuvos pasiuntinio Londone, Balučio mėgiamo amerikiečių poeto Longfellow posakiu, Sleževičius paliko „pėdsaką laiko smiltys“. B. K. Balutis apie M. Sleževičių pasakoja:

„Asmeniniais santykiais Mykolas Sleževičius buvo vienas maloniausių žmonių. Tai buvo gerai išauklėtas, gilus inteligentas, linksmo būdo, nuoširdus patriotas, puikus kalbėtojas ir energingas visuomenės veikėjas. Įsitikinimais buvo liberalas. Jis vadovavo valstiečių liaudininkų partijai. Man rodėsi, kad kai kuriais atvejais liberališkieji jo įsitikinimai viršijo ir stebėjo jo partijos lyderio privalumus. Jis neįgyvavo pertoli savo pasekėjų priešaکیje, bet dažniausia eidavo jų eilėse. Šitokią taktiką, rodos, dvi priežastys diktuoja. Viena, tai gilus ir platus vado liberalizmas, tikis, kad „žmonių balsas tai — Dievo balsas“. Ant ra, tai išmintingas politinis apskaičiavimas, kad „augščiau diržo neužsoksi“. Sleževičius buvo didelio nuoširdumo žmogus — be vingių ar gudravigų.“ (Leidinyje „B. K. Balutis“, Sodas, Mich., 1951 m.).

Anglų poetas Miltonas sakė: „Dažnai niekas tiek naudos neneša, kiek teisybė ir tiesu pagrįsta savigarda“. Pas mus, lietuvių, tačiau — išeik iš savo ratelio ir tavęs niekas nepažįsta. Pas mus, kai kas, jau savuose rateliuose nepažįstamas. Tą liūdią šykščius Sleževičiaus 20 metų mirties prisiminimas. Egipto faraonų iramidės tebestovė, nors sta cytojų vardai pamiršti. Poetas Dantė gerai sakė: „Pasaulio garbė tai keturi vėjai, kurie pučia ir dingsta“. Kai pasaulis ausis užsikemša, didžiausias garsas tiek skardus kiek gili tyla. Sleževičiaus darbai nepri klausomos Lietuvos istorijai pasiliks piramidėmis, nors spauda gali jį ir pamiršti.

Iš knygoje „Mykolas Sleževičius“ idėjų penkiolikos foto grafijų, jį mus žiūri ilgi ūsai (nukirpti tik sidabrinėmis ves tuvių sukaktuvėms), šaltas, rimtas, nesišypsas veidas ir gili os, tartum, išpūstos akys — amšios ir veriančios. Švairi, ko ktinga apranga, tartum, sa ko, čia žmogus, kurio ir viduje, turbūt, švarūs, puošnūs ir korektingi elgesio bruožai. Tai fotografijos žmogaus, ne kėlusio aistrų nei savyje, nei kituose.

Įdomūs sutapimai

Sleževičius gimė 21 d. vas., 1882 m.: mirė I pasaulinio karo pabaigą sukakties dieną

— 11 d. lapkr. 1939 m. Tais pat metais gimė prof. M. Biržiška (gyvenęs Kalifornijoje), E. Galvanauskas (gyvenęs Madagaskaro salėje, ties Afrika), V. Krėvė-Mickevičius (miręs Philadelphiaj), rašytoja Žemaitė ir Lietuvos premjeru buvęs J. Tūbelis. Jis buvo sūnus Raseinių apskrities bežemio bajoro, nuomavusio kitų bajorų dvarus. Aštuonerių metų naš laičiu tapęs, buvo dievobaimin gos, lenkišką auklėjimą augė tai stačiosios tetos, senmergės Barbaros Vizgirdaitės išauklėtas.

Jos (ir dėdės Tado Sleževičiaus, prenumeravusio Varšuvos lenkų laikraščius) parama, Mykolas 1901 m. (19 metų turėdamas) baigė Mintaujos gimnaziją, Latvijoje, geru kataliku, aplenkintu lietuviu, švariai rėdytis ir mandagiai elgtis mėgstančiu jaunu neturtingu bajorėliu, norėjusiu įstoti į politechnikos institutą Rygoje ir pasidaryti inžinieriu. Dėl silpnumo matematikoje institutas jo nepriėmė. To metu jaunatvės svajonėse buvo troškimas išrasti spindulius, kurie sudegintų visus tėvynės priešus, tik neaišku, kas jam tėvynė tada buvo: Lietuva ar Lenkija. (? Red.)

Terros leidinyje neparyškintais sumetimais Mykolas vyks ta į Odesą eiti advokato moks lu. Čia gyvena du dėdės Vizgirdai, bet jis, kažkodėl, ne pas juos, bet pas studentą Alek sandrą Rimą apsigyvena ir čia (vėl neparyškintais keliais) iš dievobaimingo kataliko pasidaro neapraktikuojančiu. Kokiu palieka visą gyvenimą. Kaž kaip išgaravęs ir jo tetos skie pytas lenkiškumas. Pasilikio tik paprotys švariai, elegantiškai rėdytis.

Odesoje (vėl neparyškintais keliais) jaunas Sleževičius palinkęs rusų liaudininkų („naro dolovol“) politiniams-kultūriniam šūkiams. Jis pareiškė: „Turime eiti į liaudį ir jai padėti šviesos įieškoti“. M. Biržiška čia pasakoja: „Nuo social demokratų atsipalaidavęs, Sleževičius ėmė labiau risti su rusų liberalų ir liaudininkų srovėmis“ („Lietuvių Tautos Keliai“, T. II). Kaip jis sd pasidare ir kaip atsipalaidavo — vis kas leidinyje praleista tytomis.

Išjungia jis ir į vietos lietuvių veiklą. Tik augštieji dievai žino, kodėl, nes vienuolika jo bendraminčių dalyko nepaaiškina. Teigiama, skaitęs iš Amerikos gaunamą (spaudos draudimo metu) „Vienybę lietuvininkų“ ir „Lietuvą“. Pirmąją redagavo socialistams palinkęs J. O. Širvydas, antrąją J. Adomaitis — Šernas. „Nepraktikuojas“ katalikas, Sleževičius padeda iškovoti lenkų valdymo bažnyčioje lietuvių kunigą, lietuviškus pamokslus ir lietuvių chorą. Padeda suorganizuoti „Rūtos“ draugiją, kuri ruošė vaidinimus, koncertus, liaudžiai šviesti kursus ir už laikė knygyną. Dalyvauja ir pirmame lietuvių vaidinime Odesoje — „Amerika Pirtyje“.

Didžiajame Vilniaus Seime (4—6 dd. gr., 1905 m.) Sleževičius Odesos lietuvių atstovas. „Lietuvių Tautos Kelio se“ (II tome) M. Biržiška sa ko, Seime Sleževičius pasakęs „kovingą kalbą“, kuri padėjo iš dienotvarkės išstumti dr. Bašanavičiaus planuojamą „ramų“ referatą iš Lietuvos istorijos. To vieton pastatyti pra nešimai iš Lietuvos vietovių, kas ten dedasi ir kas daryti. Odeson grįžęs, apsiginklavęs Sleževičius patuliuoja miesto gatves su revoliuciniais rusais.

Pirmąją Dūmą renkant (Biržiška pasakoja), Mykolas atvažiuoja į Kauną paveikti lietuvių rinkikus. Kauno gubernijai (kaip „Vien. Liet.“ nr. 29, 1906 m. pasakojo) buvę

Toks vaizdas buvo Montrealio Lietuvių Spaudos Baliaje, kurin susirenka visi savąją spaudą vertinantieji Montrealio lietuviai, ypač, kad Spaudos Balias yra didžiausias ir šauniasis visų metų balius.

Šiomet Spaudos Balias bus dar įdomesnis, nes jis jauni mui atkreipia ypatingą dėmesį, o jaunimo Montrealis turi daug ir gražaus.

Spaudos Baliai jau pasamdys didelis, šešių muzikų orkestras. Spaudos Balias vyks vienoje gražiausių salių Montrealyje — Slovakų salėje, kuri yra Jean Talon ir Huchison

gatvių kampe (įėjimas nuo C. P. R. stoties aikštės).

Visi ruoškimės į Spaudos Balių, kuris įvyksta vasario 20 dieną, šeštadienį. Pradedamas bus 7 valandą vakaro ir baigiamas 1 val. nakties.

Reikia pažymėti, kad Montrealio lietuvių Spaudos Baliaus

susidomėjimas yra jaučiamas net New Yorke, iš kur organizuojasi atvykti ekskursija, o joje ir ekspedicijos dalyvių Br. Hondure.

Spaudos Baliaje bus premijuojami šokiai, kurių tarpe Spaudos valsas.

Kas jį laimės?

ROJUS MIZARA TOLIAU APRASINĖJA LIETUVOS BAŽNYČIAS IR KUNIGUS

Telšių vyskupiją šiuo metu sudaro Žemaitija ir Klaipėdos kraštas. Jos vyskupas Petras Maželis.

Kurija, iš kurios jis valdo vyskupiją, yra nedideliame, jau pabuvusiame pastate. Ten ka priminti, jog Telšiai — senas miestas, tad ir dauguma jo pastatų taipgi jau pabuvoję. Statyba, tiesa, vyksta, — baigiamas statyti naujas dailus viešbutis, — bet ne tokiu dideliu mastu kaip kitur. Telšiai, mat, nuo karo nebuvo nukentę tiek, kiek kiti Lietuvos miestai.

Užėjau į Kuriją ankstyvą popietį. Priėmimo kambary pasitiko mane vyskupo koncleris, jaunas kunigas, ir jis tuojau nuvedė pas savo viršininką. Vyskupas Maželis — vidur amžis vyras, liesas, sveikata nesididžiuoja. Visi priešakiniai dantys — auksiniai. Kalba jis lėtai, atsargiai, tartum abejodamas, ar verta sakyti tai, ką sako ar ne.

Prieš jį ant rašomojo stalo stovė nedidukė rašomoji mašinėlė. Užklausiau:

— Ar daug žemaičių lanko bažnyčias?

— Suaugusieji dar lanko, o jaunimas mažiau.

Prieš dvi dienas Telšiuose buvo palaidotas vyskupas Ramanauskas, miręs spalio 17 d. Aš priminiau vyskupui, kad Amerikoje yra žmonių, priešiški Tarybų Lietuvai nusi stačiusių, kurie kvailiausių dalykų priplepa apie Lietuvos

dvasininkų būklę. Net ir vyskupo Ramanausko mirtį jie gali „savomis varsomis nudažyti“. Prašiau, kad jis papasakotų man apie Ramanausko ligą, mirtį ir laidotuves.

Vyskupas stebėjosi, kad Amerikoje yra „tokių keistuo lių“, ir jis parodė man Ramanausko „mirties lakštą“, kuriame buvo pažymėta, kad Ramanausko mirties priežastis — visa eilė komplikacijų. Jis tu rėjo cukrulingę, kepenų cirozę — sugedimą, gyslių sukietėjimą — sklerozę.

— Buvo taip, — pasakojo P. Maželis. — Prieš truputį daugiau kaip dvi savaites atvyko Ramanauskas pas mane ir sėdosi čia pat, kur tamsta dabar sėdite. Mudu pradėjome šnekėtis, juokauti. Staiga jis ėmė skystis, kad viduriuose jam kažkas ne taip, kažkas bloga. Patariau kuo greičiausia pasiduoti ligoninėn.

— Ar Tarybų Lietuvoje, — isiterpiau su klausimu, — ir kunigams ir visiems augštie siems dvasininkams gydymas nemokamas?

— Žinoma, lygiai, kaip ir visiems kitiems piliečiams. Na, ir Ramanauskas mano patari mę paklausė. Nuėjo į ligoninę, bet jau per vėlai — po dviejų savaičių mirė. Žinote, jis jau nebuvo jaunuolis — 66 metų amžiaus žmogus.

— Laidotuvės buvo didelės?

— Nieko sau: suvažiuavo ne maža kunigų, o žmonių buvo, na, artipilnė katedra.

— Kur buvo palaidotas?

— Katedros rūsyje, kur laidojami visi vyskupai.

Anksčiau aš buvau pasiuntęs vyskupui P. Maželiui laiš ką su kai kuriais apie katalikų būseną Tarybų Lietuvoje klausimais. Taigi tų klausimų su sitikime su vyskupu ir neliečiau, o tik klausiau, ar jis man laišką gavo.

— Gavau, — buvo atsakymas.

— Ar tamsta sutiksi į mano paklausimus atsakyti?

Jis pagalvojo, paskui pa klausė:

— Kaipgi norėtumėte, kad atsakytiau: lakoniškai ar su paaiškinimais?

Sakiau: prašau atsakyti, kaip norite. Bet man asmeniškai ir kitiems Amerikos lietuviams būtų geriau, jei atsakytumėte su paaiškinimais, o ne paprastai.

P. Maželis pažadėjo būtinai atsakyti.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

KANADOS LIETUVIŲ PIRMENYBĖS

Ši šeštadienį ir sekmadienį jaudinančios kovos. Be abejo, Toronte pravedamos Kanados šie sportiniai susitikimai negali praėti be jokio atgarso to terų krepšinio pirmenybės, rontiečių tarpe. Šias, gražias, berniukų ir mergaičių stalo teniso. Ir jeigu oro sąlygos bus patenkinamos, ypač atvykstan tiems iš Montrealio ir Ročesterio, pirmenybių rengėjas, Toronto Aušros klubas, turėtų susilaukti ir gražaus sportininkų skaičiaus ir gražių, kovingų, susitikimų, nes ir vyrų ir moterų krepšinyje, stipriais varžovais dabartiniam meistrui — Aušrai, turėtų būti ir Toronto Vytis, Montrealio Tauras, Ročesterio Sakalas ir Hamiltono Kovas.

Nežinomas yra lygis berniukų ir mergaičių stalo teniso atstovų, tačiau ir mūsų mažieji, paprastai „sukuria“ eilę staigmenų, tad ir šioje sporto šakoje reikia laukti gyvos ir

jaudinančios kovos. Be abejo, šie sportiniai susitikimai negali praėti be jokio atgarso to terų krepšinio pirmenybės, rontiečių tarpe. Šias, gražias, kovas privalo atvykti ir stebėti kiekvienas sporto mėgėjas, tuo pačiu pridodamas moralinės paramos mūsų jaunimui, kuris noriai būriasi lietuviškus sporto klubus. Tad ir jų veiklą paremkime savo atsilankymu rungtynėse ir vakare, Prisikėlimo parapijos salėje — linksmame sportininkų pobūvyje.

LIETUVOS KREPŠINIO PIRMENYBIŲ

pirmojo rato rungtynės baigtos susitikimais tarp Vilniaus ESG ir Kauno KKI vyrų grupėje, o moterų — Vilniaus „Svietimo“ ir Mariampolės V SM komandų. Ypatingai Nukelta į 6-tą psl.

— Pasiųsiu tamstai atsakymą į Vilnių.

Po kiek laiko gavau vyskupą P. Maželio laišką su atsakymais į mano paduotus klausimus.

1. Ar tikintieji, katalikai, persekiojami už tai, kad eina į bažnyčią ir atlikinėja tikinčiųjų prievoles?

— Per visą tarybinio gyvenimo Lietuvoje laiką neteko girdėti, kad kas nors šia prasme būtų nukentėjęs.

2. Pas mus skelbiama, jog katalikų kunigai už tai, kad jie ragina žmones įmelstis, areštuojami, kalinami ir baudžiami — ar tai tiesa?

— Tai netiesa.

3. Pas mus, JAV, skelbiama, jog tarybinė Lietuvos vyriausybė uždarinėja katalikų bažnyčias, kad tikintieji neturėtų rėtų kur melstis — ar tai tiesa?

— Lietuvos didmiesčiuose, kaip Vilniuje ir Kaune, yra uždarytų bažnyčių, bet ne todėl, kad tikintieji neturėtų kur melstis, o todėl, kad tikintieji siems užtenka ir tų bažnyčių, kurios paliktos veikiančiomis. Jei bažnyčias uždarinėtų tuo tikslu, kad tikintieji neturėtų kur melstis, tai kaip savaime suprantama, juo labiau nebūtų leidžiama statyti naujų bažnyčių arba remontuoti karo metu sugriautųjų. Faktai gi

ką kitą sako. Pav., Klaipėdoje iškilio kelių milijonų rublių Mizaros rašinys.

vertės nauja bažnyčia. Beliko tik atlikti apdailos bei įrengimo darbus. Ateinančiais metais joje jau bus laikomos pamaldos.

4. Ar Jūsų vyskupijoje yra uždarytų bažnyčių? Jei taip, ar galėtumėt pasakyti, kiek?

— Telšių vyskupijoje, kaip nebūtinės artumo su kaimyninėmis bažnyčiomis atžvilgiu, uždarytos penkios bažnyčios ir, kaip būtinės tolimo su kaimyninėmis bažnyčiomis atžvilgiu, atidarytos šešios naujos bažnyčios arba maldos namai. Vyskupijos centre — Telšiuose kaip veikė, taip ir tebeveikia abi bažnyčios.

5. Ar buvo karo metu apgriautų bažnyčių, ir kaip jos buvo atstatytos?

— Apgriautų buvo gana daug. Atstatytos tikinčiųjų aukomis.

6. Ar valstybė teikia kokią nors paramą remontuojant apgriautas bažnyčias ir statant naujas?

— Valstybė kasmet išskiria reikalingą statybinių medžiagų, kurią tenka išpirkti pagal nustatytas bendras valstybės kainas.

7. Ar Lietuvos katalikų dvasininkijai tarybinė vyriausybė moka algas?

— Ne, nemoka.

Ir be aiškinimų aiškus šis Mizaros rašinys.

Istorija, kuriai Katiliškis atrado žodžius

DR. H. NAGIO ŽODIS, PASAKYTAS ĮTEIKIANT
V. KRĖVĖS VARDŲ PREMIAJĄ UŽ
„IŠĖJUSIEMS NEGRĮŽTI“.

Vakarai, kaip šis, — neeilis pristatinėti nereikia jokiam niai. Jų reikšmė kada nors bus skaitančiam lietuviškas kny aptariama dėl to, kad šioji arba kita organizacija juos renka mirštamoms garbės popieriniams gė, ne dėl to, kad vienas arba kitas rašytojas buvo juose pagerbtas, bet dėl to, kad lietuviškas žodis, pati lietuviškoji knyga buvo išvesti iškilnių es tradoje, kad buvo duota lietuviškai knygai proga prabilti Martyno Mažvydo neužmirštos katekizmo pratarpės žodžiais i lietuvių skaitytoją: Bro liai ir Seserys, imkit mane ir skaitykit!

Vakarai, kaip šis, — neeilis niai, nes jie nebe prakalbomis, bet konkrečių darbų padeda gyventi mūsų motinos žodžiui sunkioj išeivijos valandoj.

Vakarai, kaip šis, — neeilis niai. Ne todėl, kad tiek ir tiek pinigų buvo surinkta, tiek ir tiek žmonių i jį atėjo, bet todėl, kad buvo liudyta, jog LIETUVA ir svetimam krašte, ir po gėstančiom nelaimėms žvaigždėmis tebėra gyva. Gyva mu myse. Gyva ne vien ant lūpų. Gyva ne dėlai oportunisto, egoizmo, megalomanijos, pigios garbės arba pigios patetikos. Gyva mūsų žemė, nes be jos — mes nesame savim. Nes be jos — mes tikrai mirštantys emigrantai.

Bet ir žemė tol tebus gyva, kol jos vardas bus tėvų kalba tariamas, kol mes ją pavadinsime, aprašysime ir dainuosime.

Vakarai, kaip šis, — neeilis niai.

Ir šiandieninis laureatas nėra vien tik vienas iš išeivių kūrėjų tarpo.

Jo atskirai ir iškalbingai krantėse, plėšė ordinus ir dir

žus penkias minutes prieš pralaimėjimo valandą, laukė laivų ir pasijuto nebereikalingais žmonėmis Danijos socialiam opor tunizme tarp taukuose išvirtų sekmadienių herojų.

„Išėjusiems negrįžti“ yra žmogiško ir meniško atvirmo dokumentas.

„Išėjusiems negrįžti“ yra žodžiai brolio broliui, draugo draugui, frontininko frontininkui.

„Išėjusiems negrįžti“ nėra saldi heroizmo ir gimnazistų kos strategijos bei egzaltacijos atsivėrimai, parduodami už pigius garbės pinigus po pierinių gėlių turguje.

„Išėjusiems negrįžti“ yra lietuviškas Kelias atgal ir vėkary fronte nieko naujo.

„Išėjusiems negrįžti“ yra odė Paprastam lietuviui kareiviui, kuris nu mirė tykiai ir be patos, dažnai be šautuvo rankoj. Be šautuvo, nes vokiečiai jam tedavė kastuvą.

Bet toji paprasto mūsų kareivio paprasta mirtis ir šis nieškas likimas, parudavusios rankos nuo durpių, molio ir prasto tabako, pragaužtos akys nuo prakaito ir nepažįstamų mūsų ygybų monotoniškos — yra mūsų likimas. Mūsų heroika. Mūsų istorija.

Istorija, parašyta bėglio koku kraujuotom pėdom ir motinų maldomis.

Istorija, kuriai Katiliškis atrado žodžius.

Kareivis, kurį jis mums aprašė.

Sypsodamasis pro ašaras.

Ir ašarodamas pro šypseną. Stoiška laikysena dengdamas žaidza po žaidzos, nenordamas parodyti mišciai, kad seni kareivai jos bijo.

— Projektuojamas išleisti pašto ženklas, kuris galiojotų visose valstybėse.

— Turkija ruošiasi užmegzti diplomatinis santykius su Vatikanu.

rienės pageidavimu, vidaus reikalų ministerijos ir špikai... atspėkite iš kur dar?

— Neatspėsiu! Nežinau.
— Nenusistebėkite!... bankų pastatyti špikai.
— Kunigaikštis, — atsiliesčiau, — aš nustoju pas mus Rusijoje kuo nors stebėtis. Aš nieko neįsiskau, nieko nesiekiu, ir jeigu jūs sutinkate dalyvauti gelbėjime Rusijos nuo Rasputino, tai štai jums mano ranka. Apsvarstykime visa, ką turėsime padaryti ir imsimės žygių. Bet reikia dar kelių asmenų, tačiau paslapties išlaikymui reikia tarnus eliminuoti iš šios operacijos.

— Du dalyvius jau dabar aš jums galiu pasakyti, — atsiliepė Jusupovas, spausdamas man ranką.

— Jeigu jūs esate laisvas, tai šiandien atvykite pas mane. Jie pas mane jau bus. Apsvarstysime reikalą. Jeigu keturių bus mažai, tai rasime dar daugiau, o aš išdėstysiu jums savo planą.

Taip sutarę, mes tam kartui išsiskyrėme.

1916 m. lapkričio 22 d.

Vakar vakarą buvau pas Jusupovą. Nuvykau 8 val., kai jis buvo dar vienas. Per pusvalandį atėjo Preobraženskio pui ko jaunas poruoklis S., man pasirodęs nepaslinkiu, bet energingu ir per 10 minučių ne įėjo, bet tiesiog įlėkė augštas, dailus gražuolis, kuriame aš atpažinau didįjį kunigaikštį Dimitrijų Pavlovičų. Susipažinome, ir tuojau pradėjome svarstyti būdą, kaip Rasputiną likviduoti. Jusupovas pareiškė:

— Grovienės (Jusupovienės) dabar nėra Petrapily, ji Kryme, bet paskutiniame pasimatyme su Rasputinu aš jam pasakiau, kad ji šiomis dienomis grįžta i Petrogradą ir čia pasiliks kelias dienas. Ir jeigu Rasputinas nori, tai aš jį galiu su ja supažindinti pas save namie. Rasputinas su en tuziazmu priėmė pasiūlymą ir tikrai prašė iš anksto jam parnešti apie susitikimo dieną, kad iš anksto galėtų su „ja“ (ca riene) taip susitvarkyti, kad ji tą dieną jo nepašauktų pas save i Carskoje Selo. Jūs matote, ponai, — pridūrė Jusupovas, — kad šiomis aplinkybėmis su Rasputinu baigti nebus didelio vargo. Klausimas tik vienas: kaip apsisaugoti nuo špikų, kad po jo mirties įtarimas nekristų mums, ir kur pa dėti jo lavoną?

Apsvarstę Jusupovo pastatytus klausimus, mes priėjome prie išvados, kad Rasputiną lengviausia bus nugalaboti nuo dais, nes Jusupovų pilies padėtis Petrograde, Moikos gatvė je yra visai prieš policijos būstinę ir šaudymas ten gali būti lengvai išgirstas, nors Jusupovas suplanavo Rasputiną atvesti i valgomąjį, kuris yra pusrusij.

Paaiškėjo taipgi, kad keturių asmenų uždaviniui įvykdyti nepakanka ir kad mums būtinas ištikimas šoferis, be kurio neįmanoma išsiversti. Aš pasiūliau šoferiui iš savo li goninės vyr. gydytoją Dr. S. S. Lazavertą. Aptarę reikalą, išsiskirstėme, nutarę susirinkti lapkričio 24 d., 10 val. vakaro, mano traukinyje, stovėjusiame Varšuvos geležinkelio stotyje, iš kur apie pusę gruodžio aš norėjau vykti i Rumunijos frontą, Jassus.

1916 m. lapkričio 23 d.

Visą dieną su Dr. Lazavertu važinėju traukinio - li goninės reikalais. Raudonajame Kryžiuje, kaip paprastai, viešpatuoja netvarka. Pietavau pas prinčą Oldenbugskį. Tik tai 8 val. vakaro sugrįžau i traukinį. Čia reikėjo pasirošti pasitarimui, kuris buvo paskirtas 10 val. vakaro.

KULTŪRINĖ KRONIKA

ANDRIUS KUPREVIČIUS TURĖJO LABAI SĖKMIN
GĄ KONCERTĄ

Dabar ruošiasi naujam dideliam koncertui.

Clevelande žymusis pianistas Andrius Kuprevičius dalyvavo simfoninio koncerto programoje kaip solistas ir turėjo didžiulį pasisekimą. Publikai iššaukė keliolika kartų i sceną.

Dabar A. Kuprevičius ruošiasi koncertui, kuris įvyks ko vo 6 d. (sekmadienį, 2.30 val. p. p.) Town Hall salėje, New Yorke su Symphony of the Air, kurį diriguos Lietuvos Valstybinės Operos dirigentas Vyt. Marijošius. Programoje: Bartoko ir Rachmanino vo piano koncertai, Bacho suite orkestrui ir J. Gaidelio Scherzo.

KAUNO TEATRAI

Kaunas tikrai dabar atgauna operą. Drama perkelta i buv. „Jaunojo žiūrovo“ teatrą (buv. „Metropolitain“ kino teatro patalpose), o didžiosio teatro patalpose pasiliko grynai Muzikinis teatras. Šiuo metu senojoje Kauno teatro scenoje rengiamas baletas „Daktaras Aiskauda“ (diriguoja Juozas Indra) ir opera „Madame Butterfly“, kurią režisuoja buvęs operetės solistas R. Andriejevas. Šiame teatre buvo pastatyti „Carmen“, „Sevilijos Kirpėjas“, „Paskendūolė“, „Pikų dama“.

KALBĖJOSI TAPYTOJAI

Vilniuje įvyko tapytojų susirinkimas, kuris aptarė Pabaltijo respublikų tematinio paveikslo parodos ir konferencijos rezultatus. Dalyvavo kalbomis A. Gudaitis, J. Kuzminskis, J. Švažas, V. Mackevičius, V. Jurkūnas, L. Sūrgalis, V. Gečas, L. Kazokas, J. Mikėnas, V. Karatajus, P. Paškevi

čiai. Vienas jų rašytas lenkiškai ir turi daugiau kaip 100 dieldų lapų: „Medžiaga lietuvių kalbos literatūros istorijai“. Kito rankraščio antraštė: „Trumpa žinia apie tą išdavi mą lietuviškos Biblijos Londone“. Rankraštis rašytas lietuviškai ir turi 18 puslapių. Kaip Vilniaus bibliografai mano, Plioteris norėjęs parašyti senų lietuviškų knygų ir lietuvių kalbos paminklų bibliografiją, bet mirtis tą darbą sutruk dė.

● Vilniuje išleista muzikologo Stasio Ylos knyga „Kaip suprasti muziką ir jos įvairias išraiškos formas.“

● Cambridge universiteto literatūros istorijos profesorius Donald Davis paruošė fragmentą - poemą iš Mickevičiaus „Pono Tado“, užvardintą „Lietuvos miškai“ (The Forests of Lithuania). Duotas ir įvadas apie Adomą Mickevičių.

● Vilniaus universitetas išleido pirmąjį tomą bibliografijos, apimančios XVI—XVIII amžiaus išleistas lietuviškas knygas. I rodyklę yra įtrauktos ir to paties laikotarpio Prūsijos išleistos knygos, turinčios lietuviškų tekstų, reikšmingų lietuvių literatūros istorijai.

● Upsalos universitete yra saugojami t. k. ir Jono Bretkūno knygų vieninteliai išlikę egzempliorai, išleisti 1589 m. Lietuvos Valstybinė biblioteka gavo iš Upsalos universiteto tu knygų mikrofilmus.

● „Katalicke Noviny“ (Praha) išdėjo Vilniaus arkivyskupo pijos valdytojo vysk. J. Steponavičiaus, Kauno arkivyskupo pijos kapitulos vikaro Dr. Stankevičiaus, vyskupo P. Maželio ir kapitulos vikaro kan. Meidaus pasirašytą atsisaukimą i Českoslovakijos katalikus, kurie raginami įsijungti ir bendrai kovoti „taikos fronte“ už chruščiovišką nusiginklavimą ir branduolinių ginklų panaikinimą.

● Lietuvos Valstybinės bibliotekos rankraštyne šį paavarsį rasta du nežinomi Jurgio Plioterio (1810 — 1836) rankraš

1916 m. lapkričio 24 d.

Atleidęs sanitarus ir šoferius, aš nuleidau langų užuolaidas ir laukiau. Lygiai 10 val. jie kunigaikščio Dimitrijaus Pavlovičiaus mašina atvyko su Jusupovu i karininku S. Aš juos supažindinau su Dr. Lazavertu, ir mes tęsėme mūsų planą no svarstymą. Kunigaikštis Jusupovas parodė mums iš V. Maklakovo gautą Ciano kalijų — kristaluose ir buteliuke ištirpintą, kurį jis visą laiką kratė.

Posėdis truko apie dvi valandas ir mes sudarėme šį planą: Paskirtą dieną mes visi susirenkame pas Jusupovą lygiai 12 val. naktį. Paruošę viską, kas reikia Jusupovo valgomajame, rušiniame augšte, mes pakylame i jo kabinetą iš kur jis, Jusupovas, 1 val. nakties išvažiuoja atvežti Rasputino iš Gorochovaja gatvės, mano automobilio, kurį vairuoja Dr. Lazavert.

Privažiuoti prie Jusupovo rūmų sutarta iš kiemo pusės ir tokiu apskaičiavimu, kad būtų privažiuota prie durų taip arti, jog išlipančiųjų siluetai nebūtų matomi iš gatvės per kiemo užtvarą ir iš anapus Moikos, kur yra policijos punktas Nr. 61, galimas dalykas — ir Rasputino špikai, nes mums nebuvo žinoma, ar jis juos bus tam laikui atleidęs nuo pareigų jį sekti. Atvežtą Rasputiną Jusupovas tiesiai nuveda i valgomąjį, kuriame viskas jau yra paruošta. Visi mes — Dimitrijų Pavlovič, dr. Lazavert, karininkas S. ir aš — visi sustojame prie spiralinių laiptų, vedančių i valgomąjį, kad reikalui esant galėtume Jusupovui padėti, jeigu įvykiai pasisuktų kitaip, negu mes numatėme.

Rasputinui mirus, kas mūsų apskaičiavimu turi įvykti per dešimt-penkiolika minučių, jam atvykus i Jusupovo rūmus, Jusupovas pakyla viršun pas mus ir mes visi drauge leidžiamės i valgomąjį. Ten suimame daugiau Rasputino drabužių ir juos surišę įduodame karininkui S., kuris, apsirengęs Rasputino paltu (šuba) ir tuo būdu turįs atrodyti, kaip Rasputinas, išeina pro tas duris, pro kurias ir įėjo, ir sėda i mašiną. Taip buvo sugalvota daryti todėl, kad jeigu šnipai jį vis dėlto sektų, tai kad jie būtų apgauti, sudarius įspūdį, kad Rasputinas iš Jusupovo rūmų išvažiavo. „Rasputinas“, išėjęs su didžiuoju kunigaikščiu ir sėdė i mašiną, vairuojamą „šoferio“ Lazavert, vyksta i Varšuvos stotį ir ten perduoda drabužius mano žmonai, kuri ten juos turi sudeginti. Po to, mano mašiną jie pakrauna i traukinį ir patys vyksta i Nevs kį prospektą, i kunigaikščio Sergiejaus Aleksandrovičiaus rūmus ir kunigaikščio Dimitrijaus Pavlovičiaus automobiliu vyksta i Jusupovo rūmus Moikoje, privažiuodami taip pat iš kiemo pusės.

Jiems sugrįžus, visi nusileidžiame i valgomąjį, suvyniojame Rasputino lavoną i kokią audeklą ir mumiją ikeši i dengtą didžiojo kunigaikščio automobilį, vežame įmesti vandenin, prieš tai retežiais pririšę prie jo du svorius po du pūdus kiek vienas, kad lavonąs neišplauktų i vandens paviršių. Bet kadangi visos upės ir upeliai Petrograde buvo storai užšalę, tai kilo reikalas susirasti kokią tinkamą eketę. Tuo pasibaigė šis mūsų pasitarimas. Sekantis buvo paskirtas gruodžio 1 dieną, pas mane traukinyje. Prieš tai sutarėme mano mašiną, vairuojamą dr. Lazaverto ir Jusupovas kunigaikščio mašiną, vairuojamą Dimitrijaus Pavlovičiaus, apvažiuoti Petrogrado apylinkes ir rasti gerą vietą lavonui įmesti i vandenį. Be to, aš dar apsiėmiau Aelksandrovsko turguje nupirkti retežį ir svaresčius.

D. b.

V. M. PURISKEVIC.

Rasputino likimas

IŠ RUSIJOS DŪMOS ATSTOVO
V. M. PURISKEVIČIAUS DIENORAŠČIO

2.

1916 m. lapkričio 21 d.

Šiandien lygiai 9 val. ryto pas mane atvyko kunigaikštis Jusupovas. Tai yra jaunas, 30 metų, uniformuotas vyras, turbūt atliekantis stažą karininko laipsniui gauti. Man jis labai patiko ir išorinės išvaizda, kuri pilna stilingo grožio, bet kas svarbiausia — dvasiniu turiniu. Matyt, tai yra didelės valios ir tvirtos būdo asmuo. Tai yra savybės, kokių rusų tautos žmonės, ypač aristokratų, retai kad turi. Jis pas mane išbuvo per dvi valandas.

— Jūsų kalba neduos tų vaisių, kurių jūs tikitės, — iškart jis pasakė. — Caras nemėgsta kai kas spaudžia jo valią, ir Rasputino reikšmė, reikia manyti, ne tikrai nesumažės, bet dar padidės, dėka jo neribotai įtakai carienei Aleksandrai Fiodorovnai, kuri faktinai dabar valdo Rusiją, nes caras užimtas karo štabe.

— Tai kas gi daryti? — paklausiau aš. Jis neatspėjamai nusišypsojo ir atydziai pažiūrėjęs man i akis, išsunkė pro dantis:

— Reikia Rasputiną pašalinti.

Aš nusijuokiau.

— Gera pasakyti, — pastebėjau, — o kas to imsis, kai Rusijoje nėra ryžtingų žmonių, o vyriausybė, kuri lengviau siai galėtų tą padaryti, laikosi tikrai Rasputinu ir jį saugos, kaip akies lėlę.

— Taip, — sutiko Jusupovas, — valdžia negalima pasikliauti, o žmonių Rusijoje vis dėlto atsiras.

— Jūs manote?

— Aš tuo esu įsitikinęs! Ir vienas toks štai prieš jus.

Aš pašokau iš vietos ir perbėgau per kambarį.

— Klausykite, kunigaikštis, tokiais dalykais nejuokauja ma. Jūs pasakėte tą, kas man seniai jau knietį galvoje, kaip vinis. Aš suprantu, kad vienomis kalbomis Dūmoje reikalų nepataisyti, bet, kaip sakoma, skęstantis ir šiaudo stveria si, ir aš jo nusitvėriau. Išėjus, apie kurią jūs kalbate, man nėra nelaukta. Prieš kelis metus, kai buvo dar gyvas Dediūnas, kuris, kaip žinote, buvo caro rūmų komendantas, aš speciausiai pas jį buvau nuvažiavęs i Carskoje Sielo ir siūliau jam tuojau Rasputiną pašalinti, nes man ir tada jau buvo aišku, kad Rasputinas yra lemtingas dinastijai ir, aišku, Rusijai.

— Ir ką gi? — paklausė Jusupovas.

— Kaip matote, nieko neišėjo: Rasputinas gyvas ir šiandien. Dedulin, matyti, nerizikavo pasiimti už šita, nes daugumas mūsų augštųjų valdininkų — Seblerovų, Protopo povų, Štiurmerių, Vojekovų tipo — savo karijerą daro atsi remdami Rasputinu, ir mažaisiais neapdairumais kainuotų r zikuotojui galvos netekimo ir šios žaizdos ir gyvatės dar didesnio išsigalėjimo.

— Jūs teisus, — pastebėjo Jusupov. — Ar jūs žinote, kad Rasputiną saugo net trys rūšys seklių, pastatytų iš trijų įstaigų?

— Ką jūs? — nusistebėjau.

— Taip, taip. Jį saugo imperatoriaus kiemo, imperato

Tai vienas iš vaizdų Montrealio Lietuvių Dramos Teatro statomos B. Sruogos trilogijos „Milžino paunksmė“, kuriuos matys visi, kas atsilankys į Niagaros pusiasalio lietuvių ruo šiamą Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo dienos minėjimą, vasario 20 dieną Marii ton salėje, kur praėjusią vasarą įvyko vilniečių ruošiamos Joninės. Skaitykite korespon dencijas, kurios plačiai nušviečia Vasario 16-sios minėjimą

NIAGAROS PUSIASALIS

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Aš norėčiau prikelti nors vieną seselį iš kapų milžinų. Ir išgirsti nors vieną, bet gyvą žodelį iš senųjų laikų... (Maironis).

Tai yra lietuvių tautos prisi kėlimo šventė. Prisikėlimo iš gilaus letargo ir išsivadavimas iš kelių šimtmečių vergijos. Kiekvienais metais šią dieną renkames tautiniam susikaupi mui bei prisiminimui ir pager bimui savos tautos didvyrių.

Šią dieną prisimename ir sa vo tautos istoriją; didingą ir garbingą jos praeitį, kada ji stovėjo galingųjų Europos va lstybių tarpe. Tačiau nuslen ka mūsų veidais liūdėsio šeše lis, kai prieiname Lietuvos ga lybės silpnėjimą, jos savisto vaus gyvenimo praradimą, pa vergimą ir net tautinės dva sios sunaikinimą.

Nors Aušra ir Varpas tautą pažadino ir savanorių kraujas išpiko laisvę, bet neilgam. Šiandien lietuvių tauta vėl ver gijo, vėl vyksta baisiosios tra gedijos tęsinys, tauta vėl jieš ko kelių iš vergijos išsivaduo ti.

Kol Lietuvos padangėje ne išsisklaidys juodi - niūrūs de besys, tol Vasario šešioliktoji turi būti švenčiama vis iškil mingiau ir himno žodžiai: „Iš me ne vien artimuosius, bet

praeities tavo sūnūs te stipry bę semia“ kartojami vis ryžtin giau. Niagaros pusiasalyje š. m. Vasario šešioliktosios šven tėje, tai bus vasario 20 d., ir bus duodamas didesnis iškil mingumas. Šiai dienai norima duoti visai kitą aspektą. Vie toj kalbų parodyti senosios Lietuvos gyvą paveikslą. Ji pa rodys Montrealio Lietuvių Dra mos Teatras pastatydamas Sruogos „Milžino Paunksmę“.

Tai yra Lietuvos istorijos iš karpa iš to laikotarpio, kada Lietuva buvo pasiekusi savo galybės kulminacinį tašką ir nuo kada ji pradėjo silpnėti. Iš šio istorinio gyvo paveikslas ir yra galimybė iš praeities pasi semti stiprybės ir iš istorinių klaidų pasimokinti.

Šią iškilmingą šventę jung tinėmis įgėmis ruošia lietuvių bendruomenės St. Catharines ir Wellando apylinkių valdy bos. Šventės iškilmingumui ir gražiasiam vaizdai būtinas di desnis lietuvių susibūrimas. Jei ir ruošiamas Kanados Lie tuvių Dienas susirenama tūks tančiais, tai į Vasario 16-sios dieną, kaip didesnės reikšmės šventę, tikimės nemažesnio lie tuvių skaičiaus.

Todėl nuoširdžiai kviečia me ne vien artimuosius, bet

plačių apylinkių lietuvių, kaip Hamiltono, Toronto, Oshawos, Simcoe, Tillenbur go, Sarnios, Londono lietu vių, kurie visą laiką buvo Nia garos pusiasalio didžiųjų iškil mių svečiai. Laukiame Roches terio, Buffalo ir kitų Ameri kos vietovių lietuvių. Kviečia me ne į eilinę paskaitėlę ar eilinius šokius, bet į Vasario šešioliktosios didžiąją lietuvių manifestaciją.

Programoje trumpas KLB Krašto Valdybos pirmininko Stp. Kęsgailos žodis ir B. Sruo gos trilogija Milžino Paunks mės, statoma Montrealio Lietu vių Dramos Teatro.

Visos iškilmės vyksta Mer riton Community Centre Hall salėje Merriton, Ontario. Pra džia 5 val. pp.

Wellando ir St. Catharines Apylinkių Valdybos.

TRADICINIS „JUOKINGA ISTORIJA“

Nuosmūgio istorijoje dail. Rūkštelė figūravo, kaip vienas pavyzdžių. Taip jis įėjo į nuos mūgio istoriją. Tat, kur tikrai pasirodo jo darbai, kyla šalių — nuosmūkininkų ir anti nuosmūkininkų — peštynės. Ypatingai jos karštai iškilo ry šium su Rūkštelės darbų paro da Bostone, kuris, kaip žino ma, yra nuosmūkininkų cent ras. Gal tyčia, o gal iš širdies gerumo, S. Santvaras spaudoje pagyrė tą parodą. Į tą židį ne paprasai karštai ir aštriai rea gavo vienas nuosmūkininkų ly derių dail. Vizgirda. Iš to išsi vystė didelis mušis, kurin savo patrankas įjungė dar keli nar suoliai.

Kilo klausimas: kodėl čia to ks karštas mušis? Ir štai, Ma rytė Žiškutė atidengė visą pa slaptį. Pasirodo, kad dail. Rū kštelė, veždamas į Bostoną sa vo darbų parodą, nutarė ją „pa sūdyti“. Pasirodė, kad ten iš

DR. KAZIO GRINIAUS „ATSIMINIMŲ IR MINČIŲ“ SPAUDOS PADĖTIES APZVALGA

1959. XII. 15 — 1960. I. kų ir prenumeratos rinkimo dė 9 d. d., lankydamasis Čikago je, stengiausi pasinformuoti „A. ir M.“ išleidimo klausimai. Tai buvo reikalinga, nes dėl tolimes gyvenvietės (Kali fornijoje) šeimos ryšis su Dr. K. Griniaus raštų leidimu be sirūpinančiu Komitetu nebu vo gyvas.

Tikiuos, kad pasidalinda mas savo įspūdžiais bent da linai atsakysiu į vis gausėjan čius užklausimus „A. ir M.“ reikalais.

„Atsiminimų ir Minčių“ lei dimo padėtis. „A. ir M.“ išleidi mu rūpinasi visuomen. pagrui dais isteigats Dr. K. Griniaus Komitetas. Šis Komitetas yra registruotas Illinois valstybėje kaip „not for profit“ bend rovis. „A. ir M.“ leidimo išlai domas dengti Komitetas renka aukas ir jas deponuoja savo taupomoje sąskaitoje Univer sal Savings and Loans Asso ciation, 1800 S. Halsted St. Chicago, Ill. 1959. III. 22 d. šioje sąskaitoje buvo \$503.34. „A. ir M.“ redaktorium yra p. M. Gudelis.

Pasikalbėjimuose su Komite to Valdybos nariais ir p. M. Gudeliu paaiškėjo, kad

1. „A. ir M.“ II tomo (1901 —1905) redakcija yra baigia ma. Turinys, tačiau, turi būti papildytas kai kuria medžiaga ir patikrintas datų ir kalbos atžvalgii.

2. Stengiamasi II tomą iš leisti rinkon 1960 m. gegužės mėn. gale.

3. Komiteto surinktos lė šos yra kuklios ir nepakanka moš svarbiausiai dėl „A. ir M.“ leidimo minties populiari zacijos stokos.

Išvados ir pastabos. 1. Pra matyta II tomo išleidimo da ta sutampa su Dr. K. Griniaus 10 metų mirties sukaktimi (1960. VI. 4). Turint galvoj nenumatyta ilgai uždelstą „A. ir M.“ išleidimą, būtų per daug skaudu jei ji nebūtų iš leista.

2. Būtų gera, jeigu šios da tos akivaizdoje Komitetas su intensyviu savo veiklą telk damas lėšas, vykdydamas ir sekdamas techniškus darbus ir ruošdamas visuomenėje rinką knygai.

3. Iš šalies žiūrint atrodo, kad Komiteto veikla gali būti išplėsta visose lietuvių bend ruomenėse: a) pakviečiant tal kon po vieną ar kelis asmenis visose vietovėse; b) periodi šiai kreipiantis per spaudą (ne atsižvelgiant jos linkmės ar pa kraipos) lėšų telkimo ir kny gos populiarizacijos tikslu; c) kreipiantis į organizacijas au

statytoje parodoje paveikslė, kuris pavadintas „Juda“, vie nas žymiųjų nuosmūkininkų neabejotinai atpažino pats sa ve...

„Istorija kartojasi“ — vie nas Romos dailininkas savo priešus susodino į pragarą, o Rūkštelė vieną jų... nupiešė Judos vaidmenį... Taip maž daug Žiškutė išsifravo bostoni nio mušio priežastis, įvertinu si: „Visa istorija truputį juo kinga ir drauge būdinga mūsų gyvenimui“...

liai; d) išnaudojant minėjimų ir kitų sueigų progas.

4. Ruošiantis „A. ir M.“ II tomo išleidimui gal vertėtų pa rūpinti tolygiai apipavidalintų (įrištų) I tomo atsargą plati nimui drauge su II tomu.

Liūtas Grinius.

SKAITYTOJO NUOMONĖ APIE ROMANĄ „DAKTARAS ŽIVAGO“

Visų pirma reiškii padėką „Neprikl. Lietuvos“ Red-jai, pasirūpinusiai tą romaną gau ti, išversti lietuvių kalbon ir paskelbti.

Reiškii gilią pagarbą ir pa dėką autoriui, kuris, su pavo jumi savo asmeniui, atidavė ro maną pasaulinči visuomenėi.

Šis romanas yra kaip veidro dis Rusijos revoliucijos ir bend rai sovietinio gyvenimo. Tie, kurie tame veidrody pamatė savo partijos ar savo pačių an tihumaniškus darbus, baisiai užniršo ant autoriaus. Bet kuo autorius kaltas, kad įvyko to kie faktai, kuriuos jis tik aiš kiai, realiai papasakojo. Šiuo atveju komunistai su autoriu mi pasielgė panašiai, kaip pa sielgė Kaipo tarnas su Kristu mi. Kai tas tarnas negalėjo su griauti Kristaus sakomą tiesą, tai pavartojo prieš jį smurtą (sudavė per veidą).

Iš romane atpasakotų fak tų matyti, į kokius šunkelius ir išsigimimą nueina valdžia, ko kias nelaimės užtraukia tautai —liaudžiai ir kaip toji tauta— liaudis aukojama naujai sugal votiems stabams, kai valdžia,

paremta ne tautos daugumos valia, o žygdarbių grupelės avantiūristų, smurtu - ginklu sugriovusių demokratinę sant varką. Šis romanas yra gryn os sąžinės balsas, kurį pasaulio sąžinė turi atjausti ir jį tinka mai atsileipti.

Čia noriu tik priminti vieną faktą būdingą tai santvarkai, kurią sukūrė „šlovingoji“ par tija — viso sovietinio gyveni mo visa galintis ir visa žinan tis vienintelis viešpats. Nesc niai Sov. Lietuvoj leidžiama me žurnale „Mokslas ir Gyve nimas“ buvo parašyta, kad pir maujančiame Kapsuko rajone kolūkiečiai už darbadienį gau na po du kilogramus 600 gra mų grūdų ir po šešis rublius 10 kapeikų (bado algos). Tai maždaug tiek, kiek Amerikos darbininkas uždirba per dvide šimt minučių laiko. Ir ši baisi disproporcija yra po to, kai S. S-ga per 40 su viršum metų vijosi ir stengėsi prašienkti Ameriką.

Kas tiki, kad diktatūra poli tiškai gali progresuoti demo kratijos linkme, jis tiki, kad vėliau, gal, progresuoti an gelo linkme ir virsti šiuo pa staruoju.

Pagal šį romaną, papildant kitais turimais duomenimis, tu rėtų būti pagamintas filmas. Tuo būtų patarnauta demokra tijai ir žmoniškumui; būtų duota pasaulio visuomenėi pro gos daugiau pažinti Sov. Są jungą, komunistų partiją ir jų istoriją. Apie nacių žiaurumus matėme filmų, norėtume ma tyti ir apie komunistų žiauru mus.

Skaitytojas B. P.

Be knygos nėra kultūros

Viena žinokime: knyga yra tas, kas užpildo ir laisvą laiką, ir nemigo naktis, ir bet kurią negerą nuotaiką. Knyga be to, sutei kia naujų minčių, atidaro naujas, plačias padairas ir patenkina dvasiškai. Todėl išigykite sau ir dovanų artimiesiems, vaikams ir jaunimui.

1960 METŲ KALENDORIUS, 60 pusl.	1.00
Lietuviškasis LIBERALIZMAS, 12 autorių	3.00
Stp. Kairys. LIETUVA BUDO, atsiminimai	5.50
Gen. St. Raštikio. LIETUVOS TARNYBOJE, II t.	6.50
Mokyklai ir gyvenimui. LIETUVOS ŽEMĖLAPIS	3.50
Su aiškinimais, vietų vardais ir tt.	
J. George. MOTERYSTĖ	3.—
M. Capkauskas. AUKSO MINTYS, aforizmai	6.00
Žurnalas LIETUVA	0.50
400 metų PIRMAI NEMUNO POEMAI	0.50
Vienuolis. KRYŽKELĖS, romanas.	3.50
B. Sruoga. DIEVŲ MIŠKAS.	5.00
M. Katiliškis. MIŠKAIS ATEINA RUDUO Romanas	5.00
A. Norimas. NAUJAS VEIDAS, novelės	2.50
A. Baronas. MĖNESIENA, rom.	2.50
P. Babickas. DRAMBLIO KOJOS.	2.00
Dr. V. Tumėnienė. MANO ATSIMINIMAI	3.00
Lietuvių pasakos ANGLIŠKAI — Lithuanian folktales.	
Tinka mokyti anglų kalbai.	4.50
S. Miglinas. PAVERGTOJI LIETUVA	1.50
S. Miglinas. LIETUVA SOVIETINĖS AGRESIJOS DOKUMENTUOSE.	1.50
Dr. V. Sruogienė. LIETUVOS ISTORIJA	\$ 12.00
W. S. Maugham. DAŽYTAS VUALIS, arba svetimos žmonos nevak	3.00

„STUDENTŲ VARPAS“	0.50
J. Mingirdas. PATARLĖS, PRIEZODŽIAI, POSAKIAI	1.50
„VARPAS“ (dvigubas)	2.00
Studija Lituanica. MAŽOJI LIETUVA.	5.00
Dr. J. Prunskis. RINKTINĖS MINTYS	4.00
J. Balys. PATARLĖS	3.50
E. Tumėnienė. KARALIAI IR ŠVENTIEJI	2.50
J. Simonaitytė. PENKIŲ PAVASARIŲ AUDROJ.	2.50
E. Bačelis. KOLCHOZAI LIETUVOJE	0.50
P. Andriušis. ANOJ PUSĖJ EŽERO.	1.50
V. Andriukaitis. AUDRA ŽEMAIČIUOSE	2.20
Karolė Požeraitė. DIDVYRIŲ ŽEMĖ.	1.50
Paulius Jatulis. PO TUKSTANČIAIS KAUKIŲ	1.50
V. Čižūnas. TAUTINIS AUKLĖJIMAS SEIMOJE	1.50
B. Pūkelevičiūtė. METUGĖS.	1.00
Merimee. KOLOMBA, romanas.	2.50
V. Zemkalnis. KUDIRKOS SAJODIS	0.75
B. Stundžia. BURIAVIMAS IR JORININKYSTĖ	2.00
K. Požeraitė. NUSIDĖJĖLĖ, romanas	2.—
J. Gruodis. VISUR TYLA, AGUONELES, RŪTA, RUGIAGĖLĖS	1.50
J. Balys. LIET. TAUTOSAKOS SKAITYMAI	3.—
V. Ramonas. KRYŽIAI, romanas	2.—
Dr. K. Grinius. ATSIMINIMAI ir MINTYS	1.50
P. Orintaitė. MARTI IŠ MIESTO	0.75
S. Zbarskas. RIEŠTAUSIO SŪNUS, vaikams	0.75
S. Zbarskas. PER ŠALTĮ IR VĖJĄ, vaikams	0.40
S. Zbarskas. GANYKLŲ VAIKAI	0.80
V. Tamulaitis. SUGRĮŽIMAS	1.10
Vytėnis. RAUDONOJI ŽVAIGŽDĖ, žudynės	0.75
Prof. Roemeris. LIETUVOS SOVIETIZACIJA	0.25

Pinigus siųskite adresu: 7722 George St., Ville LaSalle, Montreal 32, P. Q., Canada.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)
Montreal 36, Que. Tel. Raymond 7-3120.

12 metų patyrimas.

Esso
STOVE OIL
DEALER
DO 6-0515

RAYMOND BROS.
ESSO GAMINIAI
IVAIRIŲ RŪŠIŲ KUROLA YVA.
Pristatymas laike 1 valandos.
288—1 Ave., Ville LaSalle.

SIUNTINIAI

LIETUVON IR Į KITUS SOVIETŲ KRASTUS
per ANGLIJĄ ir ŠVEDIJĄ.

Visų rūšių siuntiniai pigiausiomis kainomis
per Janiną ADOMONIENĘ.

Siunčiame įvairiausius vaistus, gydymo reikmenis,
medžiagas, drabužius, odas, avalynę, siuvimo mašinas,
akordeonus, dviračius, maistą ir tt.
Užsakymai iš kitur primami paštu.

Siuntiniai pilnai apdrausti.

Kreiptis: 1319 St. Germain, Vile St. Laurent,
Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000
Perka - parduoda žemę, sklypus, pelningus namus.
prez. I. Skučas, RA 2-6152, 6966-44 Ave. Rsmst.
Izd. E. Griganavičiūtė RA 7-4097.
Reik. ved. P. V. Zubas DO 5-0224

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVIJE

BALTIC

Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kabinai
ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
yra tos srities specialistai su 22 metų praktika
Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.

Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville LaSalle,
Montreal, P. Q., Tel.: DO 6-3884.

WINDSOR, Ont.

VASARIO 16-SIOS ŠVENT TURESIMĖ „LITUANICA“ PARKŲ

šiemet bus šia tvarka:

Šeštadienį, vasario 13 d., nuo 10,30 iki 11 val. iš C. B. E. radio stoties (banga 1550) šventės paminėjimas angliškai kalbančiam Kanados visuomeni. Programoje informacija apie Lietuvos Nepriklausomybės šventę, lietuviškos dainos ir muzika. Programą pertransliuos visos Kanados C. B. C. radio tinklas ir kitos mažesnės radio stotys.

Sekmadienį, vasario 14 d., 12 val. St. Francis bažnyčioje, 1479 Albert Rd., iškilmingos pamaldos. Mišias laikys ir pamokslą pasakys kun. V. Rudzinskas. Tuoju po pamaldų, neroli esančioje kroatų salėje, 2520 Seminole St., iškilmingas minėjimo aktas ir meninė dalis. Paskaitą skaityti atvyksta iš Washingtono D. C., prof. dr. J. Pajaujis. Meninėje dalyje Windsorio Lietuvių choras, ved. J. Sodačio, su nauju repertuaru ir scenos vaizdelis „Gedimino Sapnas“ išpildo mas mūsų jaunimo.

Minėjimo metu salėje bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams. Šventės minėjime kviečiami dalyvauti visi lietuviai. Vasario 16-oji yra visų lietuvių didžioji metinė šventė, dėlto visi, kas šiandieną save skaito lietuviu, turi jausti pareigą ir garbę šventės minėjime dalyvauti.

Sausio 24 d. įvykęs specialus Bendruomenės visuotinis susirinkimas nutarė pirkti maždaug keturių akrų, didelių medžių apaugusį žemės sklypą, esantį vakarus nuo miesto, tik 2½ mylios nuo 3-čio kelio (Huron Line) ir tik ½ mylios iš Malden Rd. Nuosavybei įsigyti komisija (B. Balaišis, P. Januška ir A. Butavičius), apžiūrėjusi daugybę pasiūlymų, rado, kad tinkamiausias ir prieinamiausias yra esantis prie Malden Rd. tarp Windsorio ir LaSalle ir rekomendavo visuotiniam susirinkimui jį pirkti. Visuotinis susirinkimas, smulkiai išsiaiškinęs visas galimybes dėl toli mesnio šio sklypo panaudojimo, nutarė pirkti. Pirkimą atlikti įgaliota B-nės Apyl. Valdyba. Už žemės sklypą Valdyba mokės grynais pinigais, o liksiančios kasos pinigais padarys reikalingus įrengimus, kad su išauštančiu pavasariu galima būtų pradėti pirktuoju žemės sklypu naudotis ir kitiems nuomoti. Visuotinis susirinkimas parinko ir pavadinimą, kuriuo turėtų būti šis graži, sausa ir pakili vietovė vadintis, — ji bus vadinama „Lituanica“ parku. Parko įrengimui ir jo tolimesniam tvarkymui išrinkta Komisija šios sudėties: B. Balaišis, P. Januška, A. Butavičius, A. Luškauskas ir inž. S. Naikauskas.

WINNIPEG, Man.

1960 METAMS WINNIPEGIEČIAI IŠRINKO

naują KLB-nės Winnipeg apylinkės valdybą, kuri pareiškė pasiskirstę: Mykolas Januška — pirmininku, Tadas Lukas — vicepirmininku, Mečys Šarauskas — Tautos Fondo atstovu, J. Demereikas — išdininku ir Kostras Strikaitis — sekretoriumi.

1960-TUOSIUS METUS

Winnipegio lietuviai sutiko dvejose vietose, nes Naujų Metų sutikimas buvo suruoštas lietuvių Sv. Kazimiero bažnyčios salėje ir lietuvių Manitobos klube.

I parapijos salę daugiausia atsilankė naujesniųjų ateivių, o i Manitobos lietuvių salę — senesniųjų ateivių. Naujų Metų sutikimas abiejose salėse praėjo gražiai ir kultūringai.

MIRĖ LIETUVIŲ DRAUGAS

Sausio 7 d. Winnipege mirė Edwy R. Howes.

Tas žmogus buvo visiems nuoširdus ir teisingas. Ypatinai jis gerbė lietuvių darbininkus, kurių daugelis ir šian dieną jo rekomendacija tebedirba. Kiti išvykę į kitas provincijas susirado gerus dargus, gavę iš jo geras rekomendacijas. Todėl ir palydėti į kapus susi-

rinko nemažas skaičius lietuvių. Todėl ir mums lietuviams šio tauraus kanadiečio mirtis yra apgailėtina.

K. Strikaitis.

● **Ponai Ramančauskai** Kalėdų pirmąją dieną savo namuose surengė ikurtuvių balių. Ramančauskai Winnipege yra nupirkę namus ir tose pačiose patalpose atidarė restoraną. Stasys Ramančauskas Lietuvoje mokytojas.

● **Pp. Urneziai** iš miškų Naujų Metų šventėms buvo atvykę i Winnipegą. Kartu buvo atsivežę ir savo bosą. Urneziai neseniai yra pirkę naują mašiną, kuri palengvina susisiekimą su didmiesčiais.

● **Statybos kontraktoriai** Jonas Šmaižys ir Mečys Šarauskas šią žiemą jau baigia statyti ir įrengti gyvenimui du blokus. Blokuose įtaisyti su patogumais 25 šeimoms gyventi kambariai.

● **Pr. Matulionis** su savo žmona, dantų gydytoja, greitai laiku persikelia gyventi į Ameriką — Čikagą.

● **Poezijos rinkinį** „Lietuvos miškai“ „The Forests of Lithuania“ — Marvell Press leidykla Anglijoje išleido poezijos knygą, kurios autoriumi yra Donald Davie.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

18 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259—3 Ave.,

Ville LaSalle

DO 6-9343

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ

SIUVĖJAS

AUGSTOS KOKYBĖS

RANKŲ DARBAS

ANGLISKOS MEDŽIAGOS

79 ir 81 St. Zotique St. E.

Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

Gyvenimiški reikalai

RASO VACLOVAS H. ŽIŽYS

Susidurdami su taupymo, ateities užsitikrinimo sąvokomis, dažnai esame verčiami nuosekliai apsvaistyti tikrąją gyvybės draudimo rolę.

Esu tikras, mes visi turime vienoki ar kitoki gyvybės draudimo planą.

„Kuriam tikslui?“

Žvilgtelėkime į vidutinę, jauną šeimą: tėvas, motina ir trys vaikai — 9, 6 ir 3-jų metų amžiaus. (Jei ir ne visiems tokia šeimos sudėtis bus artima, turėkime kantrybės, nes kai kuriais atvejais rasime ir sau daug panašumo).

Ši mūsų šeima turi namą su neišvengiama paskola (mortgage). Ji turi dar ir pašalinių, bet palyginti mažų, skolų.

Kaip gi yra su santaupomis?

Be abejo, buvo sutaupyta, bet dauguma tų santaupų teko panaudoti imokant už namą. Tad labai nesuklysim sakdami, jog banke ilko tik einamos sąskaitos numeris ir gal vienas kitas doleris.

Staiga artimas pažįstamas pradeda dirbti gyvybės draudime ir vieną dieną atsilanko su „gražiausiais“ pasiūlymais. Pažįstamas ar nepažįstamas, o mūsų šeimos galva ir sako:

„Žiūrėk bičiuli, aš turiu gyvybės draudimą — darbe mus draudžia. Ten pat aš turiu ir pensijos planą. Žmogau, aš esu pilnai apsidraudęs, tikiuoliau — aš esu daugiau vertas miręs, negu gyvas!“

Nesigilindami į tai, ar mūsų šeimos galva yra teisus ar ne, mes tik ir žvilgtelėkime į tavo pagrindinius reikavimus. Pažiūrėkime, kas atsitiktų su jo šeima, jei jis pasitrauktų iš gyvųjų tarpo.

Gyvybės draudimo atstovo žodžiais kalbant, šeimos galva mirus, iškyla dvi svarbiausios problemos: pirmiausiai, reikia pinigų tuoju pat įvairių išlaidų padengimui; antra, reikia pastovių pajamų toli mesniam šeimos egzistencijai išlaikymui.

Šiandien panagrinėkime tik pirmąją problemą. Laidotuvių išlaidos turi būti apmokėtos.

Nežiūrint, ar žmogus turi ligos draudimą ar ne. Dažnai

TAISAU

televizijos ir radio aparatus

Darbas garantuotas.

Albinas Pranevičius.

DOminic 6-6637

DO 5-0373

Marche

DO 5-0373

Lasalle

7585 Edward St.

LaSalle

Šviežia mėsa, alus, įvairiausia groserija,

nemokamas pristatymas.

Kas savaitę kas nors nauja

dovanai ar už menką kainą.

Lietuvis savininkas J. Vizgardiškis.

BELLAZZI - LAMY, INC

DO 6-6941

7679 George St.,

Ville LaSalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

STANDARTINIAI SIUNTINIAI LIETUVON

Medžiagos, rūbai, avalynė, vaistai, maistas, siuvamos mašinos, laikrodžiai ir kt.

per

Lithuanian Trading Co. London, England.

Montrealyje Atstovas

Aug. MYLÉ

991 St. Elizabeth Str. Montreal 18. P. Q.

Tel. UN 1-1176.

SIUNTINIAI PILNAI APDRAUSTI.

Skambinkite, pristatysiu pavyzdžius ir katalogus.

St. CATHARINES, Ont.

MENO MĖGĖJŲ GRUPĖS VEIKLA

Meno mėgėjų grupės „Gintaro“ susirinkime, įvykusiame sausio 24 d., klebonijoje, buvo svarstomas metinis parengimas ir platesnis veikimas. Pirmausia buvo išrinktas seniūnas, Jonas Bušauskas.

Metinis „Gintaro“ parengimas ruošiamas balandžio 23 d. Programos išpildymui kviečiami įvairiausi meno talentai, pavieniai arba grupėmis. Pirma vieta laimėtojai paskirta šimto dolerių premija. Antros ir trečios vietos laimėtojai bus įteiktos gražios su raminimo premijos. Šitame meno mėgėjų koledžyje gali dalyvauti mergaitės ir berniukai iki 15 metų amžiaus. Kviečiami dalyvauti iš Hamiltono, Toronto, Rochesterio, Buffalo ir iš visos plačios apylinkės, kur tik esama lietuvių. Norintieji

dalyvauti meno konkurse, privalo pranešti iki balandžio 3 d. šiuo adresu: J. Bušauskas, 26 Inglewood Rd., St. Catharines, Ont.

Buvo įneštas sumanymas, tiesiog tėvų prašymas, praplėsti „Gintaro“ veiklą, priimant ir berniukus, kurie iki šiol jau tėsė nuskriausti. Po ilgesnių diskusijų nubalsuoti įtraukti į meno mėgėjų grupę ir berniukus, kuriems vadovu pakviestas Jonas Lianga.

Svarstant santykius tarp dviejų čia esamų grupių, skautų ir gintariečių, vienbalsiai pasisakyta už gražų sutartiną veikimą, vengiant bet kokių trūkumų. Tarp dviejų grupių veiklos derintoju apsiėmė būti pats klebonas.

Susirinkimas baigtas nuoširdžiu pobūviu. Gintarietis.

SPORTAS LIETUVOJE

Atkelta iš 3-čio psl.

„karštos“ buvo pirmosios rungtynės, kadangi vilniečiai, laimėję jas ir esant geriausia krepšinio santykiui, turėjo visas galimybes iškopti į trečią vietą. Taip ir buvo: mūsų sosti-

nės krepšininkai metė visas savo jėgas ir rungtynes laimėjo 84:71. Tuo tarpu vilniečiai nesisekė Marijampolėje, nes jaunos VSM komandos atstovės, sužaidusios vienas geriausių savo pirmenybių rungtynių, nuginklavo Vilniaus „Švietimo“ krepšininkus 54:50 pasekme. Po šių rungtynių, pirmojo rato pirmenybių lentelė atrodo šitaip:

Vyrai:
1. Kauno Audiniai,
2. Žemės ūkio Akad.
3. Vilniaus ESG.

Moterys:
1. Kauno KKI,
2. Kauno PI,
3. Žemės ūkio Akad.

Paskutinėje, dešimtoje vietoje, vyrų grupėje Telšių Lokomotyvas, o moterų pusėje — Panevėžio Spartakas.

VAKARŲ EUROPOS PAVYDŽIU

ir vilniškis „Sportas“ savo skaitytojų tarpe paskelbė anketa, geriausio 1959 m. Lietuvos sportininko išrinkimui. Pasirodo, kad rinkimuose dalyvavo 1400 Sporto skaitytojų, kurių daugumas pasisakė už lengvaatletį, (neblogai žaidžiantį ir krepšinį ŽŪA komandoje) Lietuvos rutulio stūmimo meistrį Adolfą Varanauską, kurio pasekmė 17,99 m, apie tris mėnesius buvo taip pat geriausia visoje Sov. Sąj. Tik 2 cm jau pataisė T. Ovsepian, tačiau nežinūrint to, lietuvis yra įtrauktas į SS olimpinę rinktinę. Rimčiausiu A. Varanausko konkurentu buvo taip pat lengvaatletė, pasaulio jėgų ties metimo meistrė B. Zala gaitytė — Kalėdienė, likusi antroje vietoje.

— Ši šeštadienį jokių treniruočių nebus, nes devintą valandą rytą vyksta Kanados lietuvių vyrų, moterų krepšinio ir mergaičių stalo teniso pirmenybės Toronte.

— Sveikiname klubo R-jos K-jos nario A. Grajausko šeimą, sulaukusią sūnaus, o mažąją Daltę ir Algirduką — naujo broliuko.

— Keletas naujų Lietuvos rekordų atsiekta plaukime. Atžymėtos pasekmės: berniukų 50 m petelėje — Bareika 35 sek., 50 m nugara, Vaza linskaitė 42,1 sek.

— Nemunas leidžia A. Moraus psichologinį romaną.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.

3537 PARK Ave. Montreal.

Tel. VI 5-7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

St. N. DE LUXE DRY CLEANERS

117—6th AVENUE, LACHINE

ME7-6727

Sav. P. RUTKAUSKAS

HAMILTON

KLB HAMILTONO APYLINKĖS RINKIMINĖS KOMISIJOS PRANEŠIMAS

Pranešame lietuviškos vi N. ir šioje vietoje tęsis iki 14 suomenės dėsime, kad rinki val. (2 val. po pietų). Tą pa mai į KLB Hamiltono Apylin kės Valdybą ir Kontrolės ko misiją 1960 metų kadencijai įvyks vasario 14 d. Hamiltone. Rinkimai prasidės minėta dieną 8 val. 30 min. ryto para pijos salėje, 58 Dundurn St., vakaro).

Sąrašas kandidatų į Apylinkės Valdybą:

1. Butkevičius Juozas	36 metų Darbininkas
2. Lesevičius Pranas	39 „ Amatininkas
3. Lukoševičius Kostas	57 „ Darbininkas
4. Mikelėnas Jonas	48 „ Tarnautojas
5. Mikšys Kazys	40 „ Darbininkas
6. Navickas Vacys	54 „ Darbininkas
7. Rimkevičius sHenrikas	42 „ Darbininkas
8. Rimkuvienė Albina	33 „ Šeimnininkė
9. Skripkutė Genė	35 „ Tarnautoja
10. Varnas Ignas	48 „ Darbininkas.

Sąrašas kandidatų į Kontrolės Komisiją:

1. Krištolaitis Juozas	39 metų Darbininkas
2. Mureika Stasys	49 „ Darbininkas
3. Sakas Vincas	50 „ Tarnautojas
4. Skaistys J. Gediminas	36 „ Draudimo agentas
5. Stonkus Juozas	47 „ Darbininkas.

Šia proga primename, kad į Apylinkės Valdybą balsuoja ma nedaugiau, kaip už septy nius asmenis, o į Kontrolės Ko misiją nedaugiau kaip už tris.

Maloniai kviečiame visas or ganizacijas prisijusti savo ats tovus stebėjimui rinkimų ir da kevauti balsų skaičiavime. Rinkiminė komisija nuošir džiai prašo visus Hamiltono ir apylinkių lietuvių skaitlin

A. LIODZIUS, B.L.

Vičiasis Notaras
(Notary Public)

Advokatas iš Lietuvos.

Namų, žemės ar bet kurio biznio pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas ir visi kiti notariniai reikalai. Teisiniai patarnavimai. Morgičiai. Įstaiga: JA 7-5575; Namų: FU 3-8928. 20 King Street East, Hamilton.

TAUPYK IR SKOLINKIS BANKELYJE „TALKA“.

Išduodamos paskolos iki 3.000 dol., morgičių paskolos iš 7% iki 50% turto vertės.

Indėliai, paskolos ir nario gyvybė apdrausta. Darbo dienos: antradieniais ir penktadieniais 6 — 8 val. vak., Minden Building, 20 King St. E., notaro A. Liudžiaus įstaigoje II aukšte, tel. JA 7-5575. Sekmadieniais 12—2 val. p. p., Parapijos bibliotekoje, 58 Dundurn St. N. Susirašinėjimo adresas 15 Homewood Ave.

Išvairūs siuntiniai

LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir USSR.

Prašome reikalausti mūsų naujai atspausdinto vaistų katalogą Nr. 2.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.

Iš Kanados:

Siunčiame paprastu ir oro paštu Jūsų sudarytus ir apdraus tus įvairius siuntinius.

Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gry no svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.

Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING Co.

849 College St., Toronto, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA 8-6686
ponia V. Juraitis.

94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-5315
ponia M. Venskėvičienė.

Darbo valandos: pirmadieniais-penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais—nuo 9 v. ryto iki 5 val. v.

SAVININKAI S. IR A. KALUZA

HAMILTONO AT-KAI

jau dabar pradėjo ruošti šv. Kazimiero šventei. Norima ir šiais metais ją paminėti iškil mingai. Šia proga H. L. Dra mos Mėgėjų būrelis „Aukur ras“ sutiko at-kams pastatyti trijų veiksmų vaidinimą „Sven tas Kazimieras“.

UŽSISAKYKIME ARBA PRATĖSKIME

savo laikraščio prenumeras Hamiltono At-kų knygyne, ku ris yra atidarytas kiekvieną sekmadienį po 11 val. pamal dų parapijos salėje arba skam binkite ju vedėjui J. Pleiniui telef. JA 9-5129 ir prenumera ta bus pratęsta, o pinigus su mokėsite vėliau.

Hamiltono at-kų knygyne yra gauta vertingų knygų: vysk. V. Brizgio „Negesinki me Aukurą“. Šią knygą verte tų išgity kiekvienam lietuviui. Taip pat yra gautas angliškai-lietuviškas žodynas ir daug ki tų vertingų knygų. J. P.

● Petras Babin, Hamiltonietis, sausio 4 d. išvyko į Floridą 2 mėnesiam pataisyti sveikatos ir atilsėti. Linkėjimai gražiai praleisti laiką.

KONTROLĖS K-JOS PRANEŠIMAS L. N. V-BAI IR NARIAMS.

Maloniai prašau visus LN Valdybos ir Kontrolės Kom isijos narius dalyvauti posėdy je, kuris įvyks vasario 7 d., sek madienį, 5 val. vakaro Lietu vių Namuose, posėdžių kamba ryje.

LN V-bos P-kas.

LN KINE DELTA

vasario 11 d., ketvirtadienį, bus rodomi du gražūs vokiški filmai: „Hauptman von Koepe nick“, spalvotas ir muzikinis „Melodien aus Wien“. Seansų pradžia 5 v. v. ir 8 val. 15 min. vak.

Šią visą savaitę mūsų kine ei na „North by North west“.

DIDĖJA LN KAPITALAS

Vasario 1 d. Ljet. Namai nupirko už \$5.000.— vieny me tų terminui Canada Permanent Trust Co. paskolos laktų (de bentures), už kuriuos gauna ma 6% palikantų ir atmokejo \$1060 morgičių, kurių dar li ko \$89.000. Tuo būdu dabai: L. Namai turi išmokėję \$84. 000, pirke laktų už \$10.000 ir Talkoje laiko \$2.000, kas iš viso sudaro \$96.000. Iš šios sumos apie \$82.000 yra sudėti šerų pavidale LN narių, o apie \$14.000 uždirbo patys Liet. namai.

Šie faktai tebūnie atsakymu tiems tautečiams, kurie, pasa koja pramanytas žinias, esą L. Namai savo bėgamasias išlai das dengia iš surinktų akcijo

ms pirkti pinigų, kitaip sa kant, neša nuostolį.

Kaip matome, Liet. Namai puikiai verčiasi ir kapitalą di dina dviem keliais — nuolati niu naujų narių įstojimu ir gaunamu pelnu iš pačios nuo savybės.

Anicetas Povilauskas šie met pats vienas jau išplatino 71 „Skautų Aido“ prenumera tą ir tikisi jų surinkti dar dau giau. Skaucčių tuntininkė p. Bagdonienė jų surinko 19. Iš viso šiemet Hamiltone jau gau ta 90 šio skautiško jaunimo žurnalo skaitytojų, kai tuo tar pu pernai jų buvo tik apie 30. Sk. St.

PADEKA RĖMĖJAMS

Po gražiai pavykusio vaka ro sausio 23 d. (pelno gauta 145 dol.) klubo valdyba rei škia nuoširdžią padėką dirbu siams bufete, loterijoje ir kt. darbuose p. p. Šopienėi, S. Mar tinkutei, K. Mikšui, A. Bugai liškiui, J. Raguckui, J. Žukaus kui, paukavusiems loterijai 10 dol. kun. dr. J. Tadarauskui, po 2 dol. Br. Grajauskui, J. Kšivickui, Vl. Antanaičiui, E. Lengnikui, A. Repčiui, V. Li škauskui ir po 1 dol. Pr. Lese vičiui, J. Bajoraičiui, J. Kažė mėjui (iš Stanley Av.), A. Tė veliui, St. Bakšui, K. Žukaus kui, J. Mikšui ir A. Grajaus kui. Davusiems loterijai fan tucis: pp. E. Kudabienei, J. Pa škevičienei, J. Pilkauskienei, A. Skaistenei, D. Gatauskienei, R. Bulionienei, K. Bartkien e, K. Mikšui — tariame sportiš ką aciu, o visiems atsilankiu siams, dėkojame už paremimą sportuojančio Hamiltono jau nimo, iš anksto kviesdami vi sus, į mūsų klubo vienuolikos metų gyvavimo sukakties min ėjimą, įvykstantį gegužės 21 d., pravedant dideles sporto žai dynes ir vakare Hill Crest res torane bendrą sportininkų ir visuomenės susipažinimo ba lių.

Dar kartą, nuoširdus aciu mūsų rėmėjams. Tikime, kad ir ateityje, Tamstos nepamirši te sporto klubo Kovas.

Vaidyba.

MIRĖ LENKIOJE

Gauta žinia iš okupuotos Lietuvos, kad prieš Kaledų šventes Varšuvoje mirė buvęs Lietuvos kariuomenės atsar gos majoras, veterinarijos gy dytojas Alfonsas Skačkauskas. Turėjęs savo ūkį ir vyno dirb tuvę Naujokuose — prie Sė tos, kurioje gamings vieną iš geriausių vynu Lietuvoje, kaip „Moscat“, „Aukso Raneta“, „Sermakšninė“ ir kt.

Per pirmą rusų okupaciją iš sislapstęs nuo suėmimo bei iš vežimo vietoje, o 1944 m. artė jant bolševikams pasitraukęs į Lenkiją, kur išgyvenęs iki mirties. Sėtiškis.

— Jaujosios Afrikos valsty bės stoja į Jungtines Tautas.

— JAV prezidentas, grįžda mas iš SSSR, lankysis Japoni joje.

VEDYBU — ŽINIŲ — AGENTŪRA

Dėmesio „Nepriklausomos Lietuvos“ skaitytojai!

Teikiu žinias apie UŠ ir Kana dos padorių vedybų biurų at resus už mažą raštinės atlygi nimą! Prašau, suinteresuoti abiejų lyčių skaitytojai, kreip tis su pasitikėjimu laiškais, pri dedant \$1.- pinigais pas žė miau išvardintą atstovą. Mano atstovybė veikia be apgaulių.

Mr. Alex Dering
20 Bellevue Ave,
Brockton 39, Mass., USA.
Tel.: JUniper 6-6755

DRAUDIMAI

Automobilių, namų, gyvybės ir kt.

RO 6-0811 arba RO 6-0832

PRANO BARAUSKO

DRAUDIMO AGENTŪRA
49 Cameo Cres.,
Toronto 9, Ont.

TORONTO

ŠV. JONO KRIKŠTYTOJO LIETUVIŲ PARAPIJOS

1959 metų pajamų ir išlaidų apyskaita

I. Pajamos:	klebonijos pastatą 545.20
1. Likutis iš 1958 m. banke	990.19
2. Rinkliavos par. bažnyčioje ir Wasagoje	10.264.80
3. Iv. aukos (kalenda) 7366,27	
4. Salė: nuomavimais, parengimais	5222.91
Viso	23843.17
II. Išlaidos:	
1. Kunigams algos	1803.00
2. Mokėsčiai, vargonininkui, šeimninkei, mokyklos sargui	2221.84
3. Maistas	1562.83
4. Kūras (klebonijai, bažnyčiai ir salei) 1174.60	
5. Elektra (klebonijoje, baž nyčioje ir Wasag.) 571.38	
6. Telefonas	311.59
7. Aprauda: klebonijos ir bažnyčios bei kopl. 701.65	
8. Mokėsčiai miestui už	
9. Palūkanos už pask. 754.11	
10. Kūrijai	1041.35
11. Remontai, igytas inventorius	1341.55
12. Bažnytiniai reikmenys: drab., žvakės, vynas 809.41	
13. Parap. raštinės išl. 65.37	
14. Par. aukos kitiems 195.00	
15. Šv. Jono lietuvių kapinių smulkiems reikala. 695.25	
16. Wasagoje nauja statyba ir stovyklos įrengim. 5420.00	
17. Parap. skolų iš praeties nemokėta	4575.42
	23389.56
	Banke 1. I. 1960. 453.61
	Viso 23843.17
Pastabos: 1959 metais skolo ms numokėti ir naujoms staty boms išleista 10,405.42 dol. Užbaigiant 1959 metus	
	parap. skola . . \$15,524.67

Masson Furs

Nauja lietuvių įmonė Montrealyje

Masson Furs — tai žinomo siūlo publikai. Be kitų, Bend jo kailininko Juozo Gražio su kurtoji su siuvėju Kaziu Gu džiūnu kailinių paltų siuvimo bendrovė, kuri plėsdama dar bą, įsigijo siuvyklą Rosemoun te, 3365 Masson Street, tarp 12 ir 13 Avenue, telefonas RA 1-6005. Naujoji siuvykla įren gė gražią vitriną, kurioje išsta tomi siuvyklos darbo pavyz džiai.

J. Gražio ir K. Gudžiūno dar bas klientams, o ypač klien tams, labai patinka, todėl šven čių savaitose naujoji bendro vė padarė gerą apyvartą, ypač, kad kailių pasirinkimas dide lis, o bendrovės dalyviai, būda mi specialistais, parenka pa čius geriausius kailius.

Bendrovė iš firmų gauna kailių pavyzdžių, kuriuos pa

to, esanti ir paskatinimo ir ap dovanojimo skiltis. Tai būsiąs su šiu metų pagrindinis kol chozininko dokumentas nusta tant darbo stažą ir kitokiems apskaičiavimams.

— Ryšium su demonstraci jomis ir riaušėmis, Alžyre įves tas karo stovis.

— Adenaueris vyks Japoni jon.

— Vokietijos atstovas Mask voje tarėsi su Chruščiovu.

PADEKOS

Mūsų miclam tėveliui, Niko demui Burbai, mirus, nuošir džiai dėkojame didž. gerb. ku nigui klebonui J. Borevičiui už iškilmingai atnašautas už ve lionį gedulingas pamaldas, gra žų pamokslą bei palydėjimą į kapus, taip pat asistavusiems kunigams: kun. Aranauskui už lankymą tėvelio ligos metu, mieliems p. Kardelienei ir gi minaičiui Simanavičiui gražiai giedojusiems laike šv. mišių; mieliems giminėms ir drau gams, užprašiusiems šv. mi šias, geles, pareikštas užuojau tas raštu bei žodžiu; taip pat nuoširdžiai dėkojame visiems laidotuvių dalyviams, kurie, nežiūrint šalto oro, gausiai da lyvavo ir paukojo daug nuo širdžių maldų. Visa tai lengvi no mūsų skausmą.

Mieliems bičiuliams už gra žų paruošimą vaišių ir patar tojų darbo knygeles. Į ją įra šys, kiek kolchozininkas per metus dirbo, kiek gavo atlygi nimo pinigais ir produktais, be

A. Gaurių šeima.

Taupyk ir skolinkis kredito kooperat

„PARAMA“

Paskola 1 asm. iki \$3.000.—

Paskolos, indėliai ir gyvybė apdraus

Darbo valandos:

Pirmad. ir penktad. nuo 10—12 v. ryto ir 5½—9 v. vak. Antradieniais nuo 10 — 12 v. ryt. ir 7 — 9 val. vakaro. Trečiad. ir ketvirt. nuo 10—12 val. ryto. Vak. uždaryta.

Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W. Toronto, Ont. Tel. LE 2-8723.

Spaudos Balias nebetoli - vasario 20, ruoškimės!

MONTREAL

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS

minėjimas rengiamas š. m. vasario mėn. 14 d. 3 v. 30 min. p. p. Plateau salėje, 3710 Calixa La Vallée Ave.

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas pradeda mas 11 val. iškilmingomis už Lietuvos laisvę pamaldomis A. Vartų ir Sv. Kazimiero parapijų bažnyčiose. Organizacijos su vėliavomis prašomos dalyvauti pamaldose A. Vartų parapijos bažnyčioje.

3 v. 30 min. minėjimas tęsiamas Plateau salėje, 3710 Calixa La Vallée Ave.

Pagrindinę kalbą pasakys Laisvosios Europos komiteto narys V. Rastenis iš New Yorko.

Minėjimo koncertinėje programoje sutiko dalyvauti: Dainininkė - solistė J. Pauliūtė. Pianistas - solistas K. Smilgevičius. Ausros Vartų parapijos choras diriguojamas muziko A. Ambrozaičio ir Dr. Basana vičiaus skautų Vyčių Tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Piečiūčio.

Sceną dekoruos — dailininkas V. Remeika.

Mieloji Montrealio lietuvių visuomenė prašoma Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą pagerbti savo atsilankymu.

Minėjimą rengia L. B. Seimelio prezidiumas. Seimelio nutarimu už įėjimą auksama nemažiau 1 dol. Jaunimas iki 16 m., moksleiviai, studentai — dovanai. Nedirbantieji auksa kiek išgali.

Organizacijos ir pavieniai asmenys prašomi vasario 14 d. popietę jokių parengimų neruošti. Seimelio Prezidiumas

VYTAUTO KLUBO

metinė vakarienė bus vasario 6 dieną, apie ką pranešama tautiečių žiniui.

Pašalpinės dr. jos susirinkimas šį sekmadienį 2 val. po pietų.

Visuotinis metinis susirinkimas bus vasario 21 d.

● K. Toliušis įmonės vedėjas yra pakeltas ir augštas vyriausiojo priežiūrėjo pareigas. Sveikiname.

● Sv. Elzbietos (ne šv. Onos) vakarienė buvo sėkminga — susirinko apie 200 tautiečių ir buvo gera loterija.

METINIS „LITO“ SUSIRINKIMAS

įvyks sekmadienį, vasario 7 d., 12 val. 30 min. Ausros Vartų Parapijos salėje. Po susirinkimo — nemokami pietūs. Kviečiami visi nariai ir svečiai, besidomintieji „Lito“ veikla. Kas norės, ir susirinkimo metu galės įstoti nariu.

„Litas“ jau išaugo į reikšmingą Montrealio lietuvių ekonominį veiksnį. Indėliai jau per lipo \$300,000, o praėjus metų apyvarta pasiekė \$ 920,000. Svarbiausia, kad bankas jau įgijo daugumos lietuvių pasitikėjimą. Nauji nariai dabar ateina su tūkstančiais santaupų iš kitų bankų, kuriuose jų dividendai buvo beveik per pusę mažesni, kaip „Lito“. Be 4¼% mokamų už indėlius dividendų, „Lito“ narys dar turi draudimus, vertus dar vieną procentą palūkanų. Pagal juos, jei narys miršta arba tampa visai nedarbingas, tai jo santaupos iki \$2000 dvigubėja, tai yra, įpėdiniai gauna vietoje \$2000 net \$4000. Gi paskolos iš viso iki \$10,000 nubraukiamos: jas „Lito“ sumoka draudimo įstaiga.

„Litas“ neturi jokių sunkumų saugiai išskolinti pinigų. Jų pareikalavimas visą laiką didesnis, kaip turimi pinigai. Daugumas jau spėjo suprasti, kad visada pigiau išleisti pasiskolinti iš banko ir pirkti už grynus pinigus, kaip kad imti ką nors išsimokėjimui.

Kaip ir kasmet, susirinkimo metu iškilis gyvų diskusijų dėl tolimesnės banko veiklos, dėl būtinumo pereiti prie čekių sistemos įsivedimo, dėl banko skyrių steigimo ir tt. Daugelis klausimų Vaidybos buvo net specialiai pastatytos, kad nariai galėtų gauti pilnesnį atsakymą. Pav., šios žinutės autoriui teko pačiam su banko vedėju D. Jurkum suipažinti su Caisse Populaire sistema ir praktiškais skaičiais palyginti mūsų bankų ir jų kasų veiklos plusus ir minusus. Visokiu atveju, susirinkimas

Dr. V. PAVILANIS

3439 Beaconsfield,
N. D. G., Montreal.
HU 1-8437

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų Gydytoja
1410 Guy St., I a. 11 kamb.
WE 2-6662; namų PO 8-8096

ADVOKATAS

STASYS DAUKSA, LL. D.
Suite 25—26
152 Notre Dame St. E.
UN 1-8933

ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER,
B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
Montreal. University 6-7026

ADVOKATAS

Res.: 40 Lafleur,
LaSalle, tel. DO 6-1570

NOTARAS

JUOZAS BERNOTAS
B. A., B. C. L.
215 St. James West,
7 augštas.
Tel.: AV 8-3115.
Namie 2654 Hugan
Tel.: LA 5-7023, 7—9 v. v.

"ORFA"

4831 Esplanade Ave., Montreal. CR 7-5682

Didelis pavasarinis pasiriskimas vyriškų kostiumų, patų iš geriausių vietinių ir anglišku grynų vilnos medžiagų. Priimame užsakymus. Taip pat turime įvairių rūšių medžiagų

siuntiniams Lietuvon.

Parduodame fabriko kainomis.

Atdara kasdien (ir šešt. bei sekm.) iki 10 val. vak.

Spaudos Baliaus loterijai auksa:

5. P. Jakubka \$ 5,00
6. P. Girdžius, dėžė alaus.
7. P. Kaulakis \$ 5,00
8. K. Leknickas, Martini.
9. Vizgirdai \$ 1,00
10. O. Motuzienė, 2 paveikslai.
11. F. Jurgutavičius, b. vyno.
12. Lietuvių Darbininkų Dr. jos 35 kuopa \$ 10,00

Aukojusiems nuoširdžiai dėkojame ir būsimę dėkingi visiems, kas parems savąją spaudą. NL.

Pr. Rudinskas „Lito“ Sekretorius.

HUMORISTAS VITALIS ŽUKAUSKAS

pasižadėjo atvykti į K. L. Kalikų Moterų Dr. jos ruošiamą tradicinį Užgavėnių Balių, kuris įvyks Ausros Vartų parapijos salėje vasario 27 dieną.

Humoristas Vitalis Žukauskas yra garsus savo sodriu samojum visai lietuviškajai šeimai. Montrealio lietuvių dalyvaudami Užgavėnių baliuje, turės progą praleisti vakarą linksmoje užgavėnių nuotakoje.

● Mūsų reikalai. Naujai atremontavome prie didžiosios salės posėdžių kambarius ir poilsio kampelius. Juos išlaikyti tvarkoje yra kiekvieno mūsų svarbi pareiga. Drįstame prašyti ponų pypkorių nemėtyti nuorūkių ant grindų parapijos patalpose. Tam turime jau pakankamai peleninių. Nesugebantieji išsiskirti peleni nint te nenusimena. Meisterį padaro tik pakartotinės pratybos. (AV)

● A. V. parapijos statybos fondui auksa: Juozas Skučas 30 dol., Pranas Skruibis 20 dol., Anastazija Stankienė 10 dol., Juozas Akestinas 10 dol., Alb. Markevičius 10 dol.

● AV rūbinės remontas kašta vo \$350. Ją rūpintis yra pavesta vienam asmeniui, mūsų parapijos pastatų tvarkdariai Pr. Keturkai. Auka už rūbinės panaudojimą yra skiriama gyvai parapijos patalpų tvarkymo reikalams. (AV)

● Studentas p. Geležūnas Augštesniuose Lituaniškiuose kursuose mokina šokių.

● Antradienį yra šventė. Marijos Ivesdinimo - Grabnyčių - šventė. Šia proga šv. Mišios AV bažnyčioje bus 8 val. ryte ir 8 val. vakare.

T. I. ASHKENAZY,

B. Comm., C. A.,
Chartered Accountant
4880 Plamondon Ave.,
Montreal, Que.

RE 9-1926; namų RE 9-0758.

TAUPLYK, SKOLINKIS kredito kooperatyve

"LITAS"

Santaupos pilnai apdraustos. Augštos palūkanos. Paskolos duodamos betkokiam geram tikslui. Ved. D. Jurkus, PO 7-4280. Pirm. A. Norkeliūnas. RA 7-3120. Veikia sekmadienį, 11-1 val. A. V. par. salėje, Banko kambary.

TORONTO

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Šiais metais turi būti paminėta su jaunimu!

Apylinkės valdyba prašo tėvus ir jaunimo organizacijų vadovus paraginti ir atsivesti jaunimą į bendrą visos kolonijos minėjimą vasario 14 d., 4.30 val. College teatro salė.

Šeštadieninės mokyklos vadovybė paprašyta vasario 13 d. padaryti minėjimą mokykloje, o mažiesiems mielai sutiko Nekalto Prasidėjimo seselės prijungti šventės minėjimą prie jų rengiamo vaikučių pobūvio vasario 21 d. Prisikėlimo parapijos salė.

Apyl. valdyba skiria daug dėmesio šių metų minėjimui, kad neužsistėtų per ilgai ir kuo sklandžiau ir lengviau praeitų aukų surinkimas. Einant prie to, yra apribotas kalbėtojų skaičius bei laikas, o aukos laisvinimo fondams bus surinktos salė, ne prie įėjimo.

Iš kanadiečių, pakviestųjų valdžios atstovų, dar ne išvis gauti atsakymai.

Gerb. mūsų šventės prelatas prelatas Balkūnas į knadišką publiką kalbės 3 val. iš radio stoties CFRB, banga 1010. Taip pat ten dainuos ir mūsų solistai: V. Zemelytė ir V. Verikaitis.

Visų Toronto lietuvių vardu, Apyl. valdyba pasiuntė padėkos laišką Kardinolui Otavi ani už atvirą ir drąsų žodį komunistų adresu. Valdyba.

DĖMESIO TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ DALININKAMS

Vasario 21 d. 3 val. L. Namų didžioje salėje šaukiamas L. Namų šerinininkų - dalininkų visuotinis metinis susirinkimas, kuriam patiekta ši dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Praeito susirinkimo protokolo skaitymas.

VASARIO 16 GIMNAZIJA PRASO PARAMOS

Vokietijos Krašto Valdyba man yra prisiuntusi aukų lapą rinkti aukų iš tautiečių, kurie nepriklausio rėmėjai būreliams Vasario 16 Gimnazijai sušelpiti. Kaip jau žinoma iš spaudos, gimnazija yra atsidūrusi labai blogoje materialinėje būklėje, nes nebegali netik skolų padengti, bet ir bėgančiosiomis išlaidoms trūksta lėšų. Kadangi Montrealyje dėl organizuotumo stokos išnykę būreliai nebesusiorganizuoja, tai montrealiečiai turėtų gauti paimti nors vienkartinę mis aukomis.

Iki šio laiko savo aukomis prisidėjo jau še amsens: po 5 dol.: Dr. J. Šemogas, Dr. V. Pavilanis, J. ir B. Lukoševičiai, J. ir J. Adomoničiai, inž. J. Bulota, A. Jocas 3 dol., J. Jocas 4 dol., J. Gražys ir K. Guždiūnas 5 dol.

Tikiuosi, kad atsiras daugiau lietuvių, kurie savo aukomis prisidės prie to mūsų švietimo ir kultūros žodinio išlikimo ir neleis tiems 127 jaunuoliams nutraukti neužbaigtą mokslą lietuviškoje gimnazijoje. Juozas Lukoševičius.

DISTRICT ESTATE BROKERS

177 Sherbrooke St. W.
VI 2-8501

D. N. Baltrukonis CR 6-5075
F. Jasutis LA 2-7879
A. Markevičius CR 9-9793
A. Budriūnas RA 2-8035
P. Adamonis RA 2-2472
P. Baltuonis LA 6-2084
Pr. Rudinskas HU 1-2957
S. Kuliasas,
Sekretorius CL 4-2696
Sekite mūsų skelbimus apie paskirus objektus N. L., T. Ž., Star, La Press.

3. Valdybos ir Revizijos Komisijos pranešimai,
4. Diskusijos dėl pranešimų ir apyskaitos tvirtinimas,
5. 1959 m. pelno padalinimas,
6. 1960 m. samatos priėmimas,
7. Naujų didesnių Lietuvių Namų įsigijimo reikalas,
8. Valdybos ir Revizijos Komisijos rinkimai,
9. Einamieji reikalai,
10. Susirinkimo uždarymas.

Kadangi bus svarstomas naujų didesnių Lietuvių Namų įsigijimo klausimas ir tam reikia lūbi bus konkretus pasiūlymas, prašome visus narius susirinkime dalyvauti.

Daugelis L. Namų šerinininkų yra pakeitę savo adresus ir išsiųsti pakvietimai grįžta ne pasiekę adresatų. Pakeitus adresą, prašome pranešti L. Namų Valdybai.

KANADOS BALŲ FEDERACIJOS

metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 7 d., 3 val. p. p., latvių ir estų bažnyčiose salėje Toronte, Carlton ir Jarvis gatvių kampe. Bus pateikti pranešimas apie praėjusį metų veiklą, renkama nauja valdyba ir svarstoma ateities veikla. Vadovybė sekantiems metams tenka lietuviams. Organizacijų atstovai ir visi suinteresuoti lietuviai kviečiami atsilankyti.

NEI DARBO, NEI PAGALBOS

Vienas torontietis gavo iš savo brolio, 12 metų pernešęs sio Sibiro sunkaus darbo kaitę, penkerius metus „laisvos“ tremties ir prieš porą metų grįžęs į Lietuvą, vėl pakeliui į Sibirą rašytą laišką. Jis jau penktą dieną esąs kelionėje ir dar reikės trijų dienų kelio, kol pasieks numatytą vietą. Ne laukdamas, kad vėl vežtų kaip didžiausį nusikaltėlį užkaltauose vagonuose, šį kartą jis vyks tas „savanoriškai“. Mat, kai grįžo, su palaužta sveikata, buvo patalpintas į džiovininkų sanatoriją, o kai sustiprėjęs iš jos buvo išrašytas, niekur ne galėjo gauti nei darbo, nei buto ir vėl buvo laikinai atgal priimtas. Tačiau greit ir vėl atsidūrė gatvėje. Matydamas, kad enkavedistai vėl jam ruošia ne apmokamą kelionę į Sibirą, nerasdamas niekur užtarimo, pardavęs brolio jam nusiųstą paltui medžiagą ir sumokėjęs 500 rublių už geliežinkelio lėktuvą, su širdies skausmu buvo priverstas apleisti gimtąjį kraštą.

Be reikalo kai kas dar guodžiasi, kad lietuviai, nors ir komunistai, savo tautiečius gelbsti ir jiems padeda. Štai kokią pagalbą rado be sveikatos grįžęs iš savo gimtinės sužvejusiems burliokams parsidavusių tautiečių.

G. ELECTRIC P'd.

Elektros kontraktoriaus
IGNAS GURČINAS
3260 Curatteau
Montreal. Tel. CL 5-5515

MASSON FURS

J. Gražys ir K. Gudžiūnas
Parduoda gatavus, siuvinaujamus, remodeliuoja ir taiso senus kailinius paltus.
Vasarai saugus išlaikymas su apdraudimu.
3365 Masson St.,
Montreal.
Tel. RA 1-6005.